

GLASBA

Predmetni izpitni katalog za splošno matura ■

Predmetni izpitni katalog se uporablja od spomladanskega roka **2010**, dokler ni določen novi. Veljavnost kataloga za leto, v katerem bo kandidat opravljal matura, je navedena v Maturitetnem izpitnem katalogu za splošno matura za tisto leto.

Državni izpitni center

ric

1. Uvod	5
2. GLASBENI STAVEK	6
2.1 Izpitni cilji	6
2.2 Zgradba in vrednotenje izpita	6
2.2.1 Shema izpita	6
2.2.2 Tipi nalog in vrednotenje	6
2.2.3 Merila vrednotenja izpita in posameznih izpitnih delov	7
2.3. Izpitne vsebine	9
2.4. Primeri izpitnih vprašanj	12
3. PETJE ALI INŠTRUMENT	16
3.1 Izpitni cilji	16
3.2 Zgradba in vrednotenje izpita	16
3.2.1 Shema izpita	16
3.2.2 Tipi nalog in vrednotenje	16
3.2.3 Merila vrednotenja izpita in posameznih izpitnih delov	17
3.3 Izpitne vsebine	19
3.4 Primeri izpitnih vprašanj	23
4. JAZZ IN ZABAVNA GLASBA	43
4.1 Izpitni cilji	43
4.2 Zgradba in vrednotenje izpita	43
4.2.1 Shema izpita	43
4.2.2 Tipi nalog in vrednotenje	43
4.2.3 Merila vrednotenja izpita in posameznih izpitnih delov	44

4.3 Izpitne vsebine	46
4.4 Primeri izpitnih vprašanj	49
5. BALET	54
5.1 Izpitni cilji	54
5.2 Zgradba in vrednotenje izpita	54
5.2.1 Shema izpita	54
5.2.2 Tipi nalog in vrednotenje	55
5.2.3 Merila vrednotenja izpita in posameznih izpitnih delov	55
5.3 Izpitne vsebine	57
5.4 Primeri izpitnih vprašanj	58
6. Kandidati s posebnimi potrebami	63
7. Literatura (za vsa področja)	64

1. UVOD

Predmetni izpitni katalog za splošno matura za glasbo določa izpitno vsebino in cilje izbirnega predmeta splošne mature iz glasbe. Vsebina je oblikovana tako, da preverja znanje iz glavnega predmeta (70 % oziroma 80 % ocene), v drugem delu pa osnovno dodatno znanje, ki ustreza glavnemu predmetu (30 % oziroma 20 % ocene). Prvi del maturitetnega izpita (70 % oziroma 80 % ocene) bo ocenjevala tričlanska komisija. Drugi del izpita bo prav tako ocenjen zunanje.

Za opravljanje splošne mature bo katalog dijakom vodilo in pripomoček. Učitelju pa bo v pomoč pri oblikovanju priprav, da bo uresničeval cilje predmeta in ustrezno pripravil dijake na ta izpit.

Pri izpitu splošne mature iz glasbe se bo preverjalo:

koliko kandidati obvladujejo strokovno-teoretično znanje;

tehnično obvladovanje glasbenih oziroma plesnih elementov, ki obsegajo interpretativni, kreativni, zgodovinski in analitični vidik glasbene umetnosti;

stopnja razvoja glasbenih oziroma plesnih sposobnosti za nadaljnji študij.

Oprelitev posebnih izpitnih ciljev za posamezna področja je zapisana v nadaljevanju kataloga. Vsebine, ki so predmet preverjanja, pa dajejo tudi osnovo za:

osebno rast z resnim študijem glasbe oziroma plesa ter uveljavljajo akademsko neodvisnost in samodisciplino, razširjeno intelektualno in čustveno odzivnost, spodbujajo kritično razlikovanje ter zvišujejo socialno in kulturno ozaveščenost;

informirano in trajno pozitivno nagnjenje do glasbe oziroma plesa, bodisi v glasbeni oziroma plesni karieri bodisi v glasbi oziroma plesu kot kulturni dejavnosti;

zadovoljevanje sodobnih potreb v glasbenem oziroma plesnem izobraževanju in vrednotenju glasbe oziroma plesa.

Predmet glasba obsega naslednje vsebinske sklope:

Glasbeni stavek

Petje ali inštrument

Jazz in zabavna glasba

Balet

Za vsako področje so v nadaljevanju navedeni specifični izpitni cilji, zgradba in vrednotenje izpita, shema izpita, vrste nalog in vrednotenje ter merila za vrednotenje izpita in posameznih izpitnih delov, izpitne vsebine, na koncu pa je dodana skupna priporočljiva literatura in primeri izpitnih vprašanj za posamezne vsebinske sklope.

2. GLASBENI STAVEK

2.1 IZPITNI CILJI

Kandidati:

obvladajo načela rabe akordov pri terčni funkcionalni harmoniji in spajajo akorde po načelih vodenja glasov;

znajo pri študiju modalne polifonije oblikovati glasove v skladno celoto in pri tem upoštevati načela vodenja melodije ter uporabe konsonanc in disonanc.

Kandidati tudi dokažejo:

razumevanje vpetosti glasbenih pojavov v čas in prostor;

spodobnost zapisa zvočnih primerov.

2.2 ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA

■ 2.2.1 Shema izpita

Pisni del

Izpitna pola	Čas reševanja	Delež pri oceni	Ocenjevanje	Pripomočki
A	190 minut	70 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, šilček in radirka
B	135 minut	30 %	zunanje	

■ 2.2.2 Tipi nalog in vrednotenje

Izpitna pola A

Glasbeni stavek

Tipi nalog

harmonizacija basa z generalbasnimi označbami

harmonizacija soprana (obe harmonizaciji skupaj obsegata približno 70 harmonskih zvez)

triglasni motetni stavek s tremi epizodami na dano temo (tema za prvo epizodo motetnega stavka je podana, za drugo in tretjo epizodo pa jo oblikuje kandidat sam)

Vrednotenje

tehnično obvladovanje glasbenega jezika: 50 %

muzikalni vidik: 30 %

splošni vtis reševanja testa: 20 % (seštevek predstavlja 70 % ocene celotnega izpita)

Izpitna pola B

Splošni glasbeni test

Tipi nalog

Preverja se znanje iz predmetov: solfeggio, glasbeni stavek (harmonija, kontrapunkt), oblikoslovje, glasbena zgodovina in glasbena teorija.

V splošnem testu bo postavljenih približno trideset vprašanj. Navezovala se bodo na tri glasbene primere, ki bodo izbrani iz glasbenih obdobj od srednjega veka do vključno prve polovice 20. stoletja. Ob vsakem od primerov bo postavljenih približno deset vprašanj (glej primere izpitnih vprašanj v poglavju 2.4). Vprašanja bodo preverjala znanje, razumevanje in sposobnost uporabe znanja.

Vrednotenje

Vprašanja so ovrednotena z različnim številom točk.

Opomba:

Splošni glasbeni test s področja **glasbeni stavek** je enak splošnemu glasbenemu testu s področja **petje ali inštrument**.

■ 2.2.3 Merila vrednotenja izpita in posameznih izpitnih delov

Merila za ocenjevanje

Izjemno pomembno je, da se ocenjevalec osredotoči na objektivne lastnosti kandidatove izpitne naloge. Nujno potrebno je, da si vsi ocenjevalci pribeležijo kratke, vendar jasne opombe o nalogi, saj so v nekaterih primerih lahko dokazilo in podpora njihovi odločitvi za končno oceno.

A) Tehnično obvladovanje glasbenega jezika (50 % ocene)

Delo bo ocenjeno glede na razumevanje standardnih harmonskih in kontrapunktičnih pravil. Nekaj lažjih napak je mogoče zanemariti, če sicer ne vplivajo na dober glasbeni vtis izvedbe. Vendar je nemogoče pripisati najvišjo oceno, če se ponavljajo iste napake ali če so napake hujše. Še zlasti se je treba izogibati:

"lažje napake"

harmonija:

- preskok
- gibanje vseh glasov v isti smeri

kontrapunkt:

- neustrezen ritmični potek v melodiji

"manj hude napake"

harmonija:

- prečje
- sinkopirani harmonični ritem

kontrapunkt:

- neustrezna uporaba intervalov v melodiji – na primer: melodični tritonus

"hude napake":

harmonija:

- podvojitve vodilnega tona
- paralele

kontrapunkt:

- podvajanje kromatično spremenjenih tonov

46 %–50 %	kandidat prikaže dobro obvladovanje tehnike glasbenega jezika ter ga uspešno in dosledno uporablja na primernih mestih
40 %–42 %	kandidat jasno razume ustaljeno uporabo tehnike glasbenega jezika, vendar je včasih nedosleden
34 %–36 %	tehnika uporabe glasbenega jezika je razumljena in uspešno prikazana na nekaterih mestih: na primer v kadencah ali koncih skladb, kaže pa na težave v povezovanju med glavnimi točkami skladbe
27 %–30 %	kandidat prikaže tehniko uporabe glasbenega jezika, toda nedosledno in z mnogimi nepravilnostmi oziroma napakami
0 %–24 %	kandidat ne prikaže zadosti tehnike uporabe glasbenega jezika

B) Muzikalni vidik (30 % ocene)

- logično oblikovana sopranska oziroma basovska linija
  - ustrezno postavljanje harmonskih funkcij (akordov)
  - raznolikost pri harmonizaciji
    - uporaba čim več akordov in oblik
    - bogat harmonični ritem
    - uporaba diatonike, kromatike in enharmonike
    - uporaba modulacije in harmonično tujih tonov
28 %–30 %	kandidat prikaže zelo dobro obvladovanje basovske linije in melodij, dobro vodi glasove, prikaže jasno razumevanje tehnik modulacije ter dobro in prepričljivo prepozna harmonske implikacije v različnem predloženem gradivu
24 %–25 %	kandidat dobro oblikuje basovsko linijo in melodije, uspešno uporablja modulacije in prepozna glavne harmonske povezave in implikacije v danem gradivu, vendar z nekaj napakami v detajlih
20 %–21 %	kandidat primerno oblikuje basovske linije in melodije, zaslediti je pozornost vodenju glasov in metodam modulacije, čeprav oboje ni vedno tekoče izpeljano; slišati je mogoče glavne točke v harmonskem poteku (na primer v kadencah in harmonskih zaključkih), vendar z nerazumevanjem v interpretaciji harmonskih in neharmonskih not v danem gradivu
16 %–18 %	basovska linija označuje harmonsko gibanje, toda brez doslednega oblikovanja, opaziti je mogoče preprosto vodenje glasov, vendar so v prepoznavanju harmonij in modulacij nedoslednosti
0 %–14 %	kandidat ne nameni pozornosti konstrukciji basovske linije in vodenju glasov, harmonije in modulacije niso upoštevane

C) Splošni vtis reševanja testa (20 % ocene)

18 %–20 %	glasbeno gradivo je oblikovano močno, inventivno in samozavestno ter kaže na seznanjenost s širokim spektrom izraznih sredstev
16 %–17 %	glasbeno gradivo je uspešno oblikovano in dokazuje seznanjenost z ustreznim glasbenim jezikom
14 %–15 %	pri glasbenem gradivu je čutiti pozornost pri oblikovanju, vendar se kaže pomanjkanje invencije ali karakterja
11 %–12 %	glasbeno gradivo kaže povezavo z običajnimi modeli, vendar je neustrezno oblikovano
0 %–10 %	glasbeno gradivo je šibko in neizvirno

Skupno število točk

88 %–100 %	ustreza oceni odlično (5) najboljše naloge: tehnika je zanesljiva, oblikovanje harmonske podobe skladbe in modulacij je dobro in prepričljivo, prav takšno je tudi glasbeno gradivo
76 %–87 %	ustreza oceni prav dobro (4)
64 %–75 %	ustreza oceni dobro (3) vmesni kategoriji, ki predstavljata ustrezno nižje ravni dosežkov
51 %–63 %	ustreza oceni zadostno (2) mejna kategorija: tehnika, oblikovanje harmonske podobe skladbe in modulacij ter kakovost glasbenega gradiva še omogočajo uspešno opravljen izpit
0 %–50 %	ustreza oceni nezadostno (1) naloge, ki vsebujejo velike pomanjkljivosti in ne dosežejo minimalnega standarda za uspešno opravljen izpit

2.3. IZPITNE VSEBINE

Vprašanja v drugem delu izpita se bodo navezovala na izbor iz navedenih glasbenih del. V ožji izbor lahko DPK SM za glasbo predlaga tudi skladatelja, ki v tekočem letu praznuje pomembno obletnico. Konkretni izbor glasbenih del se za zaključni letnik objavi pred začetkom šolskega leta, in sicer v skladu z veljavnim Maturitetnim izpitnim katalogom za splošno maturo, na spletni strani Državnega izpitnega centra (www.ric.si).

SKLADATELJ

O. di Lasso

G. P. da Palestrina

A. Vivaldi

J. S. Bach

SKLADBA

• trubadurske pesmi

• pesmi iz Carmine Burane

• moteti, madrigali

• maše, moteti, madrigali

• Štirje letni časi

• Brandenburški koncerti

• Preludiji in fuge iz WTK I.

• Suite

G. F. Händel	<ul style="list-style-type: none"> • Koncert za oboo in godala v B-duru št. 2 • Oratorij: Mesija
J. Haydn	<ul style="list-style-type: none"> • simfonije • Koncert za trobento in orkester v Es-duru, Hob. VIIc 1 • Oratorij: Letni časi
W. A. Mozart	<ul style="list-style-type: none"> • opere • klavirski in violinski koncerti • simfonije • Requiem
L. van Beethoven	<ul style="list-style-type: none"> • Klavirska sonata op. 13 v c-molu – "Patetična" • simfonije • koncerti
C. M. von Weber	<ul style="list-style-type: none"> • Koncert za klarinet v f-molu • Povabilo na ples
F. Schubert	<ul style="list-style-type: none"> • samospevi • simfonije
R. Schumann	<ul style="list-style-type: none"> • klavirske skladbe • Klavirski koncert v a-molu • samospevi (Dichterliebe, Liederkreis)
F. Mendelssohn	<ul style="list-style-type: none"> • Pesmi brez besed • Violinski koncert v e-molu • "Italijanska" simfonija št. 4
G. Rossini	<ul style="list-style-type: none"> • uverture
H. Berlioz	<ul style="list-style-type: none"> • Fantastična simfonija op. 14
F. Chopin	<ul style="list-style-type: none"> • klavirske skladbe
J. Brahms	<ul style="list-style-type: none"> • Variacije na Haydnovo temo op. 56^a • simfonije
P. I. Čajkovski	<ul style="list-style-type: none"> • Evgenij Onjegin • simfonije • Italijanski capriccio op. 47
R. Strauss	<ul style="list-style-type: none"> • simfonične pesnitve
G. Mahler	<ul style="list-style-type: none"> • simfonije
G. Bizet	<ul style="list-style-type: none"> • Carmen
M. Musorgski	<ul style="list-style-type: none"> • Slike z razstave (klavirska in orkestralna verzija (Ravel)) • Boris Godunov (scena kronanja)
G. Verdi	<ul style="list-style-type: none"> • opere
R. Wagner	<ul style="list-style-type: none"> • opere
G. Puccini	<ul style="list-style-type: none"> • opere
B. Smetana	<ul style="list-style-type: none"> • Moja domovina • Prodana nevesta
A. Dvořák	<ul style="list-style-type: none"> • Koncert za violončelo in orkester v h-molu, op. 104 • Slovanski plesi op. 46 in op. 72 • 9. simfonija v e-molu, op. 95

E. Grieg	<ul style="list-style-type: none"> • Peer Gynt • klavirski koncerti
C. Debussy	<ul style="list-style-type: none"> • klavirski preludiji • Morje
I. Stravinski	<ul style="list-style-type: none"> • Petruška
S. Prokofjev	<ul style="list-style-type: none"> • Klasična simfonija op. 25
M. Ravel	<ul style="list-style-type: none"> • La Valse • Bolero
G. Gershwin	<ul style="list-style-type: none"> • Rapsodija v modrem • Amerikanec v Parizu

SLOVENSKI SKLADATELJI

SKLADATELJ	SKLADBA
J. Gallus	<ul style="list-style-type: none"> • moteti, madrigali
J. K. Dolar	<ul style="list-style-type: none"> • Balletti à 4 • Sonata à 10 • Sonata à 13
B. Ipavec	<ul style="list-style-type: none"> • Serenada za godala • samospevi
F. Gerbič	<ul style="list-style-type: none"> • samospevi
G. Ipavec	<ul style="list-style-type: none"> • zborovske pesmi
D. Jenko	<ul style="list-style-type: none"> • zborovske pesmi
A. Foerster	<ul style="list-style-type: none"> • Gorenjski slavček • Zagorska (za klavir) • zborovske pesmi
A. Lajovic	<ul style="list-style-type: none"> • zborovske pesmi
E. Adamič	<ul style="list-style-type: none"> • Ljubljanski akvareli • zborovske pesmi
M. Kogoj	<ul style="list-style-type: none"> • zborovske pesmi
S. Osterc	<ul style="list-style-type: none"> • Suita za orkester
L. M. Škerjanc	<ul style="list-style-type: none"> • klavirske skladbe • koncerti • Gazele
M. Kozina	<ul style="list-style-type: none"> • simfonija
M. Bravničar	<ul style="list-style-type: none"> • Himnus slavicus • Kralj Matjaž • Simfonija in re
B. Arnič	<ul style="list-style-type: none"> • Uvertura h komični operi • Ples čarovnic

Možen je še izbor skladateljev in skladb iz zbirke dr. I. Klemenčiča: Musica noster amor, Založba Obzorja, Maribor, 2000

2.4 PRIMERI IZPITNIH VPRAŠANJ

Primer izpitne pole A za prvi del maturitetnega izpita (70 % skupne ocene)

SOPRAN

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature (C). It contains six measures of music: a dotted quarter note on G4, an eighth note on A4, a quarter note on B-flat4, a half note on C5, a quarter note on B-flat4, and a dotted quarter note on A4. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, and it is currently empty.

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats and a common time signature. It contains six measures of music: a dotted quarter note on G4, an eighth note on A4, a quarter note on B-flat4, a quarter note on C5, a quarter note on B-flat4, and a dotted quarter note on A4. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, and it is currently empty.

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats and a common time signature. It contains six measures of music: a dotted quarter note on G4, an eighth note on A4, a quarter note on B-flat4, a quarter note on C5, a quarter note on B-flat4, and a dotted quarter note on A4. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, and it is currently empty.

BAS

š (5)

#6 4 3   7 #   4 3   b6   2   #6 5   8 7 #   #7 8   b7 b

#7 b   8   6   4 b3   6 10 #6   6 5 7   8 3 #5 #6 8 7

b6 b5   6 5   6   6   #6 4 3   6 4   5 3

TEMA ZA TRIGLASNI MOTETNI STAVEK

Rešitve:

Harmonizacija soprana – ena od možnih rešitev

*

3 4 6 — $\frac{4}{3}$ 6 4 4 3 — 6 6 6 6 5

Es: T — D T — VI $\frac{D}{-5}$ T — S VII T c: D

$\frac{6}{5}$ 6 6 5 — $\frac{4}{3}$ 6 4 6 5 4 3

Es: VI $\frac{D}{S}$ D — T c: D °T f: °S Es: II °T D °T

6 4 3 6 2 6 $\frac{4}{3}$ 6 4 4 2 6 5 4 3 6 5 8 7

S T II — D — T B: II $\frac{-5}{+3}$ D — Es: D T — II — D — T

Harmonizacija basa – ena od možnih rešitev

§ (5)

6 7 4 2 6 8 #7 8 b7 # #7 8 6 4
 4 3 # 3 b6 5 7 # 8 b # b 6 b3

a:°T D D VI °T S VII D °T g:°S D °T D C: VII

6 10 #6 6 5 7 8 6 6 #6 6 5
 6 4 4 # #5 3 #5 #6 8 7 b6 b5 5 6 4 4 3
 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

T G:II D C: D a: T III II °T F: S N6 D T II D T C: II D T

Primer izpitne pole B za drugi del maturitetnega izpita (splošni glasbeni test – 30 % skupne ocene) je na straneh 23 – 42.

3. PETJE ALI INŠTRUMENT

3.1 IZPITNI CILJI

Kandidati:

obvladajo izvajalsko tehniko in izrazne značilnosti svojega glasu oziroma inštrumenta; prikažejo predvsem naslednje glasbene sposobnosti: glasbeno pomnjenje, slušne predstave, zbranost, harmonsko občutje, čut za obliko in strukturo, smisel za skladnost, slogovne značilnosti; pokažejo poustvarjalne umetniške sposobnosti.

Kandidati tudi dokažejo:

razumevanje vpetosti glasbenih pojavov v čas in prostor; poznavanje glasbenih oblik in slogovnih značilnosti; sposobnost zapisa zvočnih primerov.

3.2 ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA

■ 3.2.1 Shema izpita

Izpitni nastop	Trajanje nastopa	Delež pri oceni	Ocenjevanje
1	do 60 minut	70 %	zunanje

Izpitna pola	Čas reševanja	Delež pri oceni	Ocenjevanje	Pripomočki
B	135 minut	30 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, šilček in radirka

■ 3.2.2 Tipi nalog in vrednotenje

Izpitni nastop

Tipi nalog

Obvezne so naslednje sestavine: tehnični del (etude); ciklične skladbe (koncert, sonata) in skladba slovenskega skladatelja; najmanj ena skladba iz programa se izvaja na pamet.

Vrednotenje

tehnično obvladovanje inštrumenta ali glasu: 28 %

natančnost in zanesljivost izvedbe: 28 %

prikaz muzikalnosti: 28 %

tehnična in glasbena težavnost programa: 16 %
(seštevek predstavlja 70 % ocene celotnega izpita)

Izpitna pola B

Splošni glasbeni test

Tipi nalog

Preverja se znanje iz predmetov: solfeggio, glasbeni stavek (harmonija, kontrapunkt), oblikoslovje, glasbena zgodovina in glasbena teorija.

V splošnem testu bo postavljenih približno trideset vprašanj. Navezovala se bodo na tri glasbene primere, ki bodo izbrani iz glasbenih obdobj od srednjega veka do vključno prve polovice 20. stoletja. Ob vsakem od primerov bo postavljenih približno deset vprašanj (glej primere izpitnih vprašanj v poglavju 3.4). Vprašanja bodo preverjala znanje, razumevanje in sposobnost uporabe znanja.

Vrednotenje

Vprašanja so ovrednotena z različnim številom točk.

Opomba:

Splošni glasbeni test s področja **glasbeni stavek** je enak splošnemu glasbenemu testu s področja **petje ali inštrument**.

■ 3.2.3 Merila vrednotenja izpita in posameznih izpitnih delov

Merila za ocenjevanje izpitnega nastopa

Izjemno pomembno je, da se ocenjevalec osredotoči na objektivne lastnosti kandidatove izvedbe izpitnega nastopa ali recitala. Ne zadostuje, da se odloči za oceno preprosto zato, ker mu je bila bolj ali manj všeč neka skladba iz programa ali njena izvedba. Prav tako je pomembno imeti v mislih, da je na skladbo mogoče gledati iz različnih zornih kotov – posebno če se kandidat in ocenjevalec razlikujeta v pogledih, vrednotah in nazorih. Kljub temu pa je bistveni del ocenjevanja ovrednotenje muzikalnosti, ki se izraža v njegovi izvedbi programa, in tu se je skorajda nemogoče izogniti nekaj subjektivnosti: to je po tradiciji težka naloga. Pomembno je torej, da se vsi ocenjevalci zavedajo problemov, s katerimi se bodo srečevali, in se hkrati znajo izogniti pastem, v katere bi lahko zašli. Nujno potrebno je, da si vsi ocenjevalci pribeležijo kratke, vendar jasne opombe k izvedbi, saj so v nekaterih primerih lahko dokazilo in podpora njihovi odločitvi za končno oceno.

A) Tehnično obvladovanje inštrumenta ali glasu

Usklajenost (na primer leva roka – desna roka, lok – prsti, jezik – prsti), artikulacija, izenačenost tonskih registrov, kakovost tona, izenačenost, niansiranje, dinamika, intonacija ... – kot je primerno za vsak inštrument; nekaj napak je mogoče zanemariti, če ne kvarijo splošnega vtisa sicer dobre izvedbe – nemogoče pa je pripisati visoko ali najvišjo oceno izvedbi, ki jo kazi več napak ali pri kateri se ista napaka vedno ponovi na istem mestu.

27 %–28 %	kandidat prikaže zelo dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu v vseh pogledih in kakovost zvoka, intonacija in izenačenost registrov sta izvrstni
24 %–26 %	kandidat prikaže večinoma dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu v skoraj vseh pogledih, kakovost zvoka, intonacije in izenačenost registrov je dobra
20 %–22 %	kandidat prikaže zvečine dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu in ima v večjem delu programa zadovoljivo kakovost zvoka, intonacije in registrov
17 %–19 %	kandidat ima nekaj slabosti v obvladovanju inštrumenta ali glasu; kakovost zvoka, intonacija in izenačenost registrov so večkrat slabe
0 %–11 %	kandidat v mnogih pogledih ne obvlada dobro svojega inštrumenta ali glasu, kakovost tona, intonacija in izenačenost registrov so v splošnem slabe

B) Natančnost in zanesljivost izvedbe

Glasbeni tekst, slog, struktura, oblika, hitrost, fraziranje, tempo, ornamentacija in druge podrobnosti izvajalske prakse – kot je primerno za posamezno glasbeno delo.

27 %–28 %	v bistvu popolnoma natančna izvedba z upoštevanjem vseh prvin glasbenega teksta in sloga; kandidat prikaže odlično duševno in telesno vzdržljivost ter izvede cel program z veliko zbranostjo
24 %–26 %	izvedba prvin glasbenega teksta in sloga je zvečine natančna in večina glasbenih oznak je pravilno upoštevana; kandidat prikaže zelo dobro duševno in telesno vzdržljivost, ki mu omogoča, da izvede program samo z manjšimi spodrsjlaji v zbranosti
20 %–22 %	izvedba je natančna, toda z nekaj napakami v notah, ritmu ali slogu: nekaj glasbenih oznak je spregledanih ali nepravilno upoštevanih; kandidat prikaže dobro duševno in telesno vzdržljivost za izvedbo programa, vendar z nekaj spodrsjlaji v zbranosti
17 %–19 %	izvedba je manj natančna z več napakami v notah in ritmu ali slogu in precej glasbenih oznak je spregledanih ali nepravilno izvedenih; kandidatova duševna in telesna vzdržljivost še zadostuje za izvedbo programa, vendar se pogosto pojavi pomanjkanje zbranosti
0 %–11 %	izvedba je zelo nenatančna, številne so netočnosti v notah in ritmu ali slogu, mnogo glasbenih oznak je prezrtih; kandidat ne premore zadovoljive duševne in telesne vzdržljivosti, potrebne za izvedbo programa, zbranost je nezadostna

C) Prikaz muzikalnosti

27 %–28 %	kandidat odlično interpretativno in muzikalno izvede cel program
24 %–26 %	kandidat zelo dobro interpretativno in muzikalno izvede večino programa
20 %–22 %	kandidat dobro interpretativno in muzikalno izvede program
17 %–19 %	kandidatova interpretacija in muzikalna izvedba programa je omejena
0 %–11 %	kandidat premalo interpretativno in muzikalno izvede program

D) Tehnična in plesna težavnost programa

(težavnost programa, ki je ovrednotena z 10 %, ustreza običajnim zahtevam izpitnega kataloga, 13 % in 16 % je mogoče pripisati glasbenim programom, ki te zahteve presegajo)

16 %	izjemno težak glasbeni program, ki zahteva za uspešno izvedbo zelo veliko tehničnega znanja ter visoko razvito in celovito razumevanje plesa
13 %	zelo težak glasbeni program, ki zahteva za uspešno izvedbo veliko tehničnega znanja ter razvito in celovito razumevanje plesa
10 %	težak glasbeni program, ki zahteva za uspešno izvedbo dobro razvito tehniko in razumevanje plesa
8 %	manj težak glasbeni program, ki zahteva za uspešno izvedbo ustrezno razvito tehniko in primerno razumevanje plesa
0 %–6 %	glasbeni program nižje težavnosti, ki zahteva dobro osnovno tehniko in osnovno razumevanje plesa

Skupno število točk

88 %–100 %	ustreza oceni odlično (5) najboljši nastopi: izvedba je muzikalna in prepričljiva, tehnika je zanesljiva v vseh glasbenih slogih, predstavljenih v zahtevnem sporedu izpitnega nastopa
76 %–87 %	ustreza oceni prav dobro (4)
64 %–75 %	ustreza oceni dobro (3) vmesni kategoriji, ki predstavljata ustrezno nižje ravni dosežkov
51 %–63 %	ustreza oceni zadostno (2) mejna kategorija: izvedba, ki je omejena v glasbeni tehniki in izraznosti, vendar je še ravno zadosti dobra, da doseže minimalni standard za uspešno opravljen izpit
0 %–50 %	ustreza oceni nezadostno (1) izvedbe, ki vsebujejo velike pomanjkljivosti v glasbeni tehniki in izraznosti ter ne dosežejo minimalnega standarda za uspešno opravljen izpit

3.3 IZPITNE VSEBINE

Snov naj ustreza težavnostni stopnji četrtega letnika v skladu z učnimi načrti.

Klavir: virtuoзна etuda, preludij in fuga J. S. Bacha, tehtnejša klasična sonata skladateljev Mozarta, Haydna ali Beethovna, skladba 19. ali 20. stoletja, skladba slovenskega skladatelja.

Orgle: pedalna skladba, skladba starega mojstra, skladba J. S. Bacha, skladba iz romantike, skladba 20. stoletja, skladba slovenskega skladatelja.

Harmonika: koncertna etuda, baročna polifona skladba, sonata, skladba slovenskega skladatelja, originalna skladba.

Violina: dve etudi (ena Danclova op. 73, ena Dontova op. 35), J. S. Bach: dva stavka iz sonate ali partite za violino, koncert, skladba slovenskega skladatelja.

Viola: dve etudi, J. S. Bach: dva stavka iz sonate oziroma partite, ali iz suite, koncert, skladba slovenskega skladatelja.

Violončelo: dve etudi, J. S. Bach: 2. ali 3. suita (preludij ali dva druga stavka iz te suite), koncert, skladba slovenskega skladatelja.

Kontrabas: dve etudi, koncert, J. S. Bach: suita (2 stavka), skladba po izbiri, skladba slovenskega skladatelja.

Harfa: etuda, sonata ali koncert, skladba po izbiri, skladba slovenskega skladatelja.

Kitara: etuda, baročna suita (4 stavki) ali preludij in fuga, skladba iz klasike, skladba iz romantike ali 20. stoletja, skladba slovenskega skladatelja.

Kljunasta flavta, flavta, oboa, klarinet, fagot, saksofon, rog, trobenta, pozavna, tuba: etuda, sonata ali druga ciklična skladba, koncert, virtuoзна skladba, skladba slovenskega skladatelja.

Tolkala: etude za posamezna tolkala, sonata ali koncert ali concertino za vibrafon ali ksilofon (priredba), skladba ali priredba slovenskega skladatelja, dve skladbi za več tolkal.

Petje: arija anticha, arija iz kantate ali oratorija, tri pesmi različnih slogov, tri pesmi slovenskih skladateljev, koncertna ali operna arija, skladba po lastni izbiri.

Če izbrani program izpitnih vsebin presega časovni okvir, naj kandidat v celoti izvede samo eno ciklično delo. Vprašanja v drugem delu izpita se bodo navezovala na izbor iz navedenih glasbenih del. V ožji izbor lahko DPK SM za glasbo predlaga tudi skladatelja, ki v tekočem letu praznuje pomembno obletnico. Konkretni izbor glasbenih del se za zaključni letnik objavi pred začetkom šolskega leta, in sicer v skladu z veljavnim Maturitetnim izpitnim katalogom za splošno maturo, na spletni strani Državnega izpitnega centra (www.ric.si).

SKLADATELJ

SKLADBA

	<ul style="list-style-type: none"> • trubadurske pesmi • pesmi iz Carmine Burane
O. di Lasso	<ul style="list-style-type: none"> • moteti, madrigali
G. P. da Palestrina	<ul style="list-style-type: none"> • maše, moteti, madrigali
A. Vivaldi	<ul style="list-style-type: none"> • Štirje letni časi
J. S. Bach	<ul style="list-style-type: none"> • Brandenburški koncerti • Preludiji in fuge iz WTK I. • suite
G. F. Händel	<ul style="list-style-type: none"> • Koncert za oboo in godala v B-duru št. 2 • Oratorij: Mesija
J. Haydn	<ul style="list-style-type: none"> • simfonije • Koncert za trobento in orkester v Es-duru, Hob. VIIIc 1 • Oratorij: Letni časi
W. A. Mozart	<ul style="list-style-type: none"> • opere • klavirski in violinski koncerti • simfonije • Requiem
L. van Beethoven	<ul style="list-style-type: none"> • Klavirska sonata op. 13 v c-molu – "Patetična" • simfonije • koncerti
C. M. von Weber	<ul style="list-style-type: none"> • Koncert za klarinet v f-molu • Povabilo na ples
F. Schubert	<ul style="list-style-type: none"> • samospevi • simfonije
R. Schumann	<ul style="list-style-type: none"> • klavirske skladbe • Klavirski koncert v a-molu • samospevi (Dichterliebe, Liderkreis)
F. Mendelssohn	<ul style="list-style-type: none"> • Pesmi brez besed • Violinski koncert v e-molu • "Italijanska" simfonija št. 4
G. Rossini	<ul style="list-style-type: none"> • uverture
H. Berlioz	<ul style="list-style-type: none"> • Fantastična simfonija op. 14
F. Chopin	<ul style="list-style-type: none"> • klavirske skladbe
J. Brahms	<ul style="list-style-type: none"> • Variacije na Haydnovo temo op. 56^a • simfonije
P. I. Čajkovski	<ul style="list-style-type: none"> • Evgenij Onjegin • simfonije • Italijanski capriccio op. 47

R. Strauss	• simfonične pesnitve
G. Mahler	• simfonije
G. Bizet	• Carmen
M. Musorgski	• Slike z razstave (klavirska in orkestralna verzija (Ravel)) • Boris Godunov (scena kronanja)
G. Verdi	• opere
R. Wagner	• opere
G. Puccini	• opere
B. Smetana	• Moja domovina • Prodana nevesta
A. Dvořák	• Koncert za violončelo in orkester v h-molu, op. 104 • Slovanski plesi op. 46 in op. 72 • 9. simfonija v e-molu, op. 95
E. Grieg	• Peer Gynt • klavirski koncert
C. Debussy	• klavirski preludiji • Morje
I. Stravinski	• Petruška
S. Prokofjev	• Klasična simfonija op. 25
M. Ravel	• La Valse • Bolero
G. Gershwin	• Rapsodija v modrem • Amerikanec v Parizu

SLOVENSKI SKLADATELJI

SKLADATELJ

SKLADBA

J. Gallus	• moteti, madrigali
J. K. Dolar	• Balletti à 4 • Sonata à 10 • Sonata à 13
B. Ipavec	• Serenada za godala • samospevi
F. Gerbič	• samospevi
G. Ipavec	• zborovske pesmi
D. Jenko	• zborovske pesmi
A. Foerster	• Gorenjski slavček • Zagorska (za klavir) • zborovske pesmi
A. Lajovic	• zborovske pesmi
E. Adamič	• Ljubljanski akvareli • zborovske pesmi

M. Kogoj	• zborovske pesmi
S. Osterc	• Suita za orkester
L. M. Škerjanc	• klavirske skladbe • koncerti • Gazele
M. Kozina	• simfonija
M. Bravničar	• Himnus slavicus • Kralj Matjaž • Simfonija in re
B. Arnič	• Uvertura h komični operi • Ples čarovnic

Možen je še izbor skladateljev in skladb iz zbirke dr. I. Klemenčiča: *Musica noster amor*, Založba Obzorja, Maribor, 2000

3.4 PRIMERI IZPITNIH VPRAŠANJ

Primer izpitne pole B za drugi del maturitetnega izpita (splošni glasbeni test – 30 % skupne ocene)

Prvi glasbeni primer:

1. Avtor tega dela je prvi pomembnejši simfonik svoje domovine. Napišite ime in priimek tega skladatelja ter deželo, iz katere izhaja.

_____

2 točki

2. Delo, ki ga poslušate, spada v sklop 16 skladb, ki so zbrane v dveh delih. Kakšen je naslov tega dela, kako je napisano (za kakšne izvajalce)?

_____

2 točki

3. Napišite še pet del, ki jih je ta skladatelj napisal (oblika in naslov dela).

_____
_____
_____
_____
_____

10 točk

4. Kakšno vlogo imajo toni (notna priloga 1):

- C v 2. taktu _____
- A v 3. taktu _____
- A v 6. taktu _____
- G v 7. taktu _____

4 točke

5. Kako se imenuje harmonska zveza 7. in 8. takta (notna priloga 1)?

_____

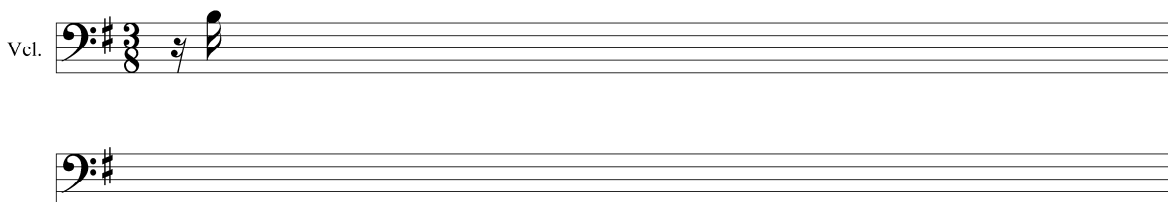
1 točka

6. Kako se imenuje tonalni odnos med začetno tonalitetjo in tonalitetjo 33. takta (notna priloga 1 in 3)?

_____

1 točka

7. Zapišite melodično linijo violončel od 25. do 32. takta (notna priloga 2).

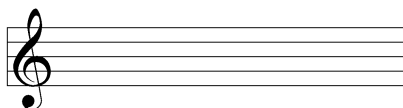
8 točk

8. Zapišite harmonsko analizo taktov od 33. do 36 (funkcije in obrate) (notna priloga 3).

_____

5 točk

9. Znak za okrask se imenuje _____. Izvaja se (takt 33, 1. violina).

2 točki

10. Akord v 46. taktu se v harmoniji glede na predhodni tonični akord imenuje (notna priloga 4):

_____

1 točka

Drugi glasbeni primer:

11. Avtor tega dela je eden izmed tistih, ki so v svoja dela vnašali postromantična občutja. Kdo je avtor tega dela in kako se delo imenuje?

_____

2 točki

12. Kakšna je kompozicijska tehnika tega skladatelja?

_____

2 točki

13. Naštejte vsaj pet njegovih del.

_____

5 točk

14. Kateri kromatično spremenjeni toni nastopajo v I. temi (tri opredelite in jih razložite) (notna priloga 5).

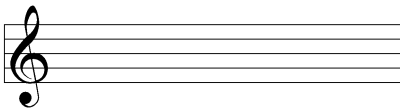

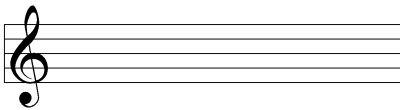
---

3 točke

15. Z dvema akordoma v 1. in 2. taktu lahko izpeljemo enharmonično modulacijo. To sta (notna priloga 5):

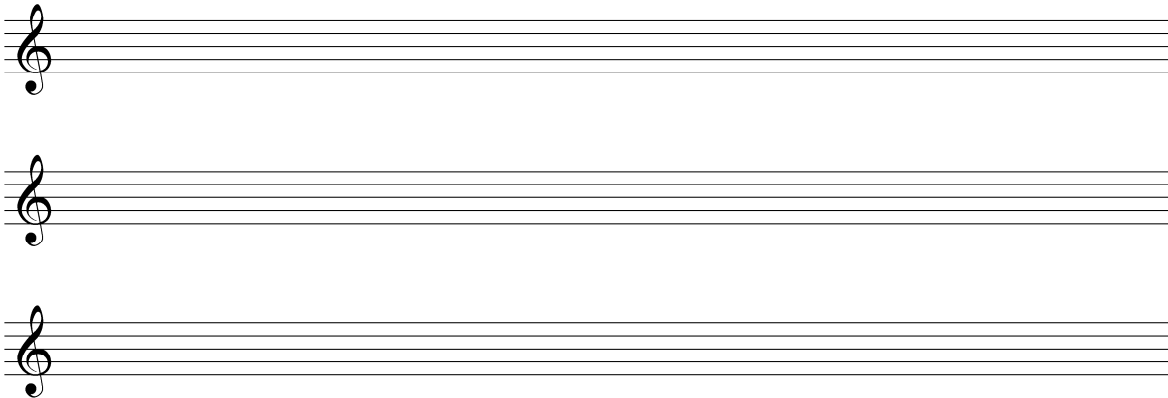
in

Določite jima mnogostranost.

4 točke

16. Poslušajte in zapišite manjkajoče predznake v klavirskem partu od 16. do 23. takta.
Pravilne predznake vpišite v notno prilogo št. 6 in klavirski part (desno roko) prenesite v notno črtovje.

7 točk

17. Kaj pomenijo oznake:

Tutti _____

Pizz. _____

Sostenuto _____

Poco più mosso _____

4 točke

Tretji glasbeni primer:

18. Delo, ki ga poslušate, spada v eno najpomembnejših zbirk za vzgojo mladih pianistov. Kdo je avtor tega dela, kako se delo imenuje in kakšen je izvorni naslov tega znamenitega zvezka?

_____

3 točke

19. V katerem obdobju je ustvarjal ta skladatelj in kaj je v njegovi glasbi tisto, v čemer ga ni nihče presegel?

_____

2 točki

20. Napišite vsaj tri glasbene oblike, ki jih je ustvaril za cerkveno glasbo.

_____

3 točke

21. Napisal je še šest concertov grosso. Kako se imenujejo, kaj imajo skupnega in v čem se razlikujejo?

_____

4 točke

22. Kaj je pedalni ton?

_____

1 točka

23. Zapišite manjkajoči liniji od takta 1 do 4. (Notna priloga 7)

3 točke

24. Katere so najpomembnejše glasbene oblike iz obdobja, v katero spada skladatelj:

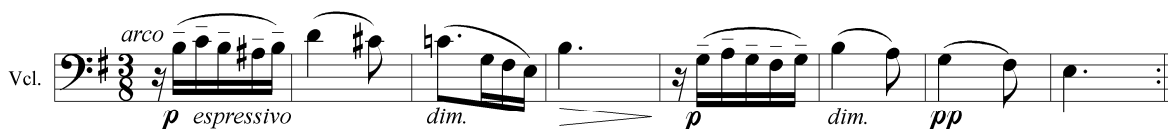
a) suita	e) rondo	i) muzikal
b) variacija	f) fuga	j) sonata
c) motet	g) opera seria	k) simfonična pesnitev
d) concerto grosso	h) opera buffa	l) solo koncert

7 točk

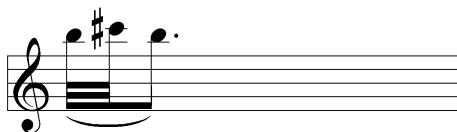
Rešitve

Prvi glasbeni primer: Antonin Dvořak, Slovanski ples št. 10 v e-molu

1. Antonin Dvořak, Češka. (2 točki)
2. Slovanski ples št. 10 v e-molu, napisano za klavir štiriročno, pozneje ga je skladatelj tudi orkestriral – 1 točka na izbiro. (2 točki)
3. Simfonije (9); opere: Rusalka; koncerti: za violončelo, za violino, za klavir; slovanske rapsodije; komorna glasba: Dumky trio v e-molu; godalni kvartet; simfonične pesnitve: Popoldanske čarovnice, Povodni mož, Zlati petelin, Divji golob. (10 točk)
4. C v 2. taktu zadržek
A v 3. taktu zadržek
A v 6. taktu zadržek
G v 7. taktu zadržek (4 točke)
5. Varljiva kadenca (varljivi sklep). (1 točka)
6. Mutacija. (1 točka)
- 7.

8. T.....S.....D7.....D₅⁶.....T (5 točk)
9. Znak za okrasek $\#$ se imenuje trilček. Izvaja se (T.33).

10. Napolitanski akord (N⁶). (2 točki)
11. Napolitanski akord (N⁶). (1 točka)

Drugi glasbeni primer: Lucijan Marija Škerjanc, Concertino za klavir

11. Lucijan Marija Škerjanc: Concertino za klavir. (2 točki)
12. Spevna melodika, bogate harmonije, modulacije in polifone glasovne linije (vprašanje se oceni esejsko). (2 točki)

13. Preludiji, nokturni, sonata, skladbe za desno roko, 4 simfonije, uverture, simfonična žalna glasba, koncerti (za klavir, flavto, harfo, klarinet), godalni kvarteti, kantata: Sonetni venec, Gazele za simfonični orkester. (5 točk)

14. b: znižana VI., gis: zvišana IV., Ais: zvišana V. kot prehajalna, His: zvišana VI. (3 točke)

15. To sta:

III. st. g-mol – harm III. st. h-mol – harm

(4 točke)

16.

(7 točk)

17. Tutti (vsi)
Pizz. (trzati strune godal s prsti)
Sostenuto (zadržano)
Poco più mosso (malo bolj razgibano)

(4 točke)

Tretji glasbeni primer: J. S. Bach, Preludij in fuga v C-duru: WTK I

18. Johann Sebastian Bach: Preludij in fuga v C-duru, Das wohltemperierte Klavier. (3 točke)

19. Ustvarjal je v (pozmem) baroku, neprekosljiv je v kontrapunktu in različnosti idej. (2 točki)

20. Preludiji in fuge za orgle, koralne skladbe, pasijoni, oratoriji, maše. (3 točke)

21. Brandenburški koncerti; skupen jim je godalni orkester in čembalo kot basso continuo, razlikujejo se v concertinih (zasedbi solistov). (4 točke)

22. Ležeči ton. (1 točka)

23.

Musical score for exercise 23, featuring a grand staff with treble and bass clefs, a common time signature, and dynamic markings *mf* and *p*.

(3 točke)

24. a, d, f, g, h, j, l

(7 točk)

(Skupaj 86 točk)

PRILOGA K IZPITNI POLI B

Prvi glasbeni primer

Notna priloga 1 (vprašanje 4, 5 in 6)

Allegretto grazioso 5

Flauto I.
Flauto II.
Oboi I. II.
Clarinetti I. II. A
Fagotti I. II.
I. II. E
Corni
III. IV. C
Timpani E, H
Triangolo

Allegretto grazioso
molto espressivo

I.
Violini
II.
Viole
Violoncelli
Contrabassi

p *fz* *dim.* *p* *pp*
p *fz* *dim.* *p* *pp*
p *fz* *dim.* *p* *pp*
p *mf* *dim.* *p* *pp*
p *mf* *dim.* *p* *pp*

espress. 10

I. Fl. I. II. Ob. I. II. Cl. I. II. A. Fag. I. II. I. II. E. Cor. III. IV. C. Timp. E. H. Trgl. I. Viol. II. Vle. Vol. Cb.

15 rit.

I. Fl. *p* *dim.* *pp*

II. Fl.

Ob. I. II.

Cl. I. II. A. *fz* *p* *dim.* *pp*

Fag. I. II. *p* *dim.* *pp*

I. II. E. Cor. *dim.* *pp*

III. IV. C.

Timp. E. H.

Trgl.

I. Viol. *p* *dim.* *pp* rit.

II. Viol. *fz* *p* *dim.* *pp* arco

Vle. *p* *pp* arco

Vel. *p* *pp* arco

Cb. *p* *pp*

Detailed description of the musical score: The score is for page 15 of a symphony, marked 'rit.' (ritardando). It features a woodwind section with Flutes I and II, Oboes I and II, Clarinets I and II, and Bassoons I and II. The brass section includes Trumpets I, II, and E, and Horns III, IV, and C. The string section includes Violins I and II, Viola, Violoncello, and Contrabass. Dynamics range from *p* (piano) to *pp* (pianissimo), with *fz* (forzando) used for emphasis. Performance instructions include 'arco' for the strings and 'dim.' (diminuendo) for the woodwinds. The score is written in a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature.

A. *in tempo* 20

I. Fl. I. *ff* *fz* *fz*
 II. Fl. II. *ff* *fz* *fz*
 Ob. I. II. *ff* *fz* *fz*
 Cl. I. II. A. *ff* *fz* *fz*
 Fag. I. II. *ff* *fz* *fz*
 I. II. E. Cor. *f*
 III. IV. C. *f*
 Timp. E. H.
 Trgl.
in tempo
 I. Viol. *f* *fz* *fz*
 II. Viol. *f* *fz* *fz*
 Vle. *pizz.* *fz* *fz*
 Vcl. *f* *fz* *fz*
 Cb. *f* *fz* *fz*

Prvi glasbeni primer

Notna priloga 2 (vprašanje 7)

25

I. Fl. I. *mp* *p* *dim.*

II. Fl. II. *mp* *p* *dim.*

Ob. I. II. *mp* *p* *dim.*

Cl. I. II. A *mp* *p*

Fag. I. II. *mp* *p* *dim.*

I. II. E Cor. *p* *dim.*

III. IV. C *p* *dim.*

Timp. E. H

Trgl.

I. Viol. *ff* *mp* *p* *dim.*

II. Viol. *ff* *mp* *p* *dim.*

Vle. *ff* *mp* *arco* *p* *dim.*

Vcl. *ff* *mp* *arco* *p espressivo* *dim.*

Cb. *fz* *mp* *p pizz.* *dim.*

30 *rit.*

I. Fl. *pp*

II. Fl. *pp*

Ob. I. II. *pp*

Cl. I. II. A *p* *dim.* *pp*

Fag. I. II. *pp*

I. II. E Cor. *pp*

III. IV. C *pp*

Timp. E, H

Trgl.

I. Viol. *pp* *rit.*

II. Viol. *pp*

Vle. *pp*

Vcl. *pp* *dim.* *pp*

Cb. *pp*

Prvi glasbeni primer

Notna priloga 3 (vprašanja 6, 8 in 9)

in tempo

B

33 35

Fl. I. *f* *p* *f*

Fl. II. *f* *p* *f*

Ob. I. II. *f* *p* *f*

Cl. I. II. A *f* *p* *f*

Fag. I. II. *f* *p* *f*

I. II. E *mf* *p* *f*

Cor. *mf* *p* *f*

III. IV. C *mf* *p* *f*

Timp. E, H *p* *p* *f* *tr*

Trgl. *mf* *in tempo*

I. *mf fz* *fz* *p* *f*

II. *mf fz* *pizz.* *fz* *p* *f*

Vle. *pizz.* *fz* *arco* *p* *f*

Vcl. *fz* *(fz)* *arco* *p* *f*

Cb. *fz* *(fz)* *arco* *p* *f*

Prvi glasbeni primer

Notna priloga 4 (vprašanje 10)

The musical score is arranged in systems. The first system includes:

- Fl. I. and Fl. II. (Flutes) in treble clef, playing a melodic line with dynamics *mf*, *fz*, *p*, and *f*.
- Ob. I. II. (Oboes) in treble clef, playing a similar melodic line with dynamics *p* and *f*.
- Cl. I. II. A. (Clarinets) in treble clef, playing a rhythmic accompaniment with dynamics *mf*, *fz*, *p*, and *f*.
- Fag. I. II. (Bassoons) in bass clef, playing a rhythmic accompaniment with dynamics *mf*, *fz*, *p*, and *f*.

The second system includes:

- I. II. E. Cor. (Trumpets) in treble clef, playing a melodic line with dynamics *mf*, *fz*, *p*, and *f*.
- III. IV. C. Cor. (Trumpets) in treble clef, playing a similar melodic line with dynamics *p* and *f*.

The third system includes:

- imp. E, H (Timpani) in bass clef, playing a rhythmic accompaniment with dynamics *mf*, *p*, and *f*.
- Trgl. (Trombones) in bass clef, playing a rhythmic accompaniment with dynamics *mf*, *p*, and *f*.

The fourth system includes:

- I. Viol. (Violins) in treble clef, playing a complex rhythmic pattern with dynamics *mf*, *p*, and *f*.
- II. Viol. (Violins) in treble clef, playing a complex rhythmic pattern with dynamics *mf*, *p*, and *f*.
- Vle. (Viola) in alto clef, playing a rhythmic accompaniment with dynamics *mf*, *p*, and *f*.
- Vel. (Violoncello) in bass clef, playing a rhythmic accompaniment with dynamics *mf*, *p*, and *f*.
- Cb. (Double Bass) in bass clef, playing a rhythmic accompaniment with dynamics *mf*, *p*, and *f*.

The score is in 2/4 time and features a key signature of one sharp (F#).

Fl. I. I. *p* *pp* *rit.*

Fl. II. *p* *pp*

Ob. I. II. *pp*

Cl. I. II. A. *p* *pp*

Fag. I. II. *p* *pp* *a 2*

I. II. E. *p* *pp*

Cor. *p* *pp*

III. IV. C.

Timp. E. H. *p* *pp* *tr.*

Trgl. *p* *pp*

I. *p* *pp* *rit.*

Viol. II. *p* *pp*

Vle. *p* *pp* *arco*

Vcl. *p* *pp* *arco*

Cb. *p* *pp* *arco*

Drugi glasbeni primer

Notna priloga 5 (vprašnji 14 in 15)

Allegretto grazioso

Pianoforte *p legato*

Violini I

Violini II

Viole

Violoncelli

Contrabassi

The first system of the score is for the piano and strings. The piano part consists of two staves: the right hand plays a melodic line with a slur over the first two measures and a fermata over the final note, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. The string parts (Violini I, Violini II, Viole, Violoncelli, and Contrabassi) are all marked with a rest, indicating they are silent in this section.

Piano

The second system continues the piano part. The right hand has a more complex melodic line with slurs and a fermata. The left hand continues with the eighth-note accompaniment. There are dynamic markings of *p* and *f* throughout the system.

Piano

VI. I

p

The third system shows the piano part continuing. The right hand has a melodic line with a slur and a fermata. The left hand continues with the eighth-note accompaniment. The Violin I part (VI. I) is marked with a rest for most of the system, with a final note in the last measure marked with a *p* dynamic.

1

Piano

Vi. I

Vi. II

Vcl.

Vc.

Cb.

p

pizz.

p

=

Piano

Vi. I

Vi. II

Vcl.

Vc.

Cb.

div.

arco

p

pizz.

arco

p

Drugi glasbeni primer

Notna priloga 6 (vprašanje 16)

15

Piano

p

V.

f

Vle.

f

Vc.

Cb.

Piano

crescendo

Piano

mp

Tretji glasbeni primer

Notna priloga 7 (vprašanje 23)

The musical score is written for piano and consists of three systems of staves. The first system shows a treble clef staff with a *mf* dynamic marking and a bass clef staff. The second system features a treble clef staff with a *mf* dynamic marking and a bass clef staff with a *f* dynamic marking. The third system is marked with a '7' above the treble clef staff, indicating a repeat or first ending, and includes markings for *marc.*, *f*, *marc.*, *mf*, and *p*.

4. JAZZ IN ZABAVNA GLASBA

4.1 IZPITNI CILJI

Kandidati:

tehnično obvladajo svoj inštrument oziroma glas, izvajalsko tehniko in izrazne značilnosti;

prikažejo muzikalne sposobnosti – glasbeno pomnjenje in zbranost, slušne predstave, harmonsko in ritmično občutje, čut za obliko in strukturo, smisel za skladnost, slogovne značilnosti idr.;

dokažejo svoje ustvarjalne sposobnosti – sposobnost in znanje improvizacije, sposobnost soustvarjanja v jazzovski zasedbi;

dokažejo stopnjo osebnostne rasti kot (bodoči) poklicni glasbeniki, sposobnost vrednotenja glasbenih del.

Kandidati tudi dokažejo:

aktivno in pasivno obvladovanje glasbenega zapisa;

znanje jazzovske harmonizacije in vodenja glasov;

razumevanje časovnega razvoja glasbenih pojavov (skladb in avtorjev, slogovnih značilnosti, aranžerskih in improvizacijskih tehnik).

4.2 ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA

■ 4.2.1 Shema izpita

Izpitni nastop	Trajanje nastopa	Delež pri oceni	Ocenjevanje
1	do 60 minut	70 %	zunanje

Izpitna pola	Čas reševanja	Delež pri oceni	Ocenjevanje	Pripomočki
C	135 minut	30 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, šilček in radirka

■ 4.2.2 Tipi nalog in vrednotenje

Izpitni nastop

Tipi nalog

Obvezne so naslednje sestavine: tehnični del (jazzovska etuda) v trajanju najmanj 1 minute, transkripcija v trajanju najmanj 1 minute; nastop z ansamblom: šest karakterno različnih skladb (medium swing, balada, fast swing, latinski ritem, nepravilni metrum, blues, rock jazz).

Najmanj ena skladba iz programa se izvaja na pamet, prav tako mora biti v programu najmanj ena skladba slovenskega skladatelja.

Vrednotenje

tehnično obvladovanje inštrumenta ali glasu: 29 %

natančnost in zanesljivost izvedbe: 29 %

prikaz muzikalnosti in improvizacija: 42 % (seštevek predstavlja 70 % ocene celotnega izpita)

Izpitna pola C

Posebni glasbeni test za jazz in zabavno glasbo

Tipi nalog

Preverja se znanje iz predmetov: solfeggio, osnove aranžiranja in zgodovina jazza.

V posebnem glasbenem testu bo postavljenih približno trideset vprašanj. Navezovala se bodo na dva glasbena primera, ki bosta izbrana iz seznama jazzovskih skladb. Ob vsakem od glasbenih primerov bo postavljenih približno deset vprašanj (glej primere izpitnih vprašanj v poglavju 4.4). Vprašanja bodo preverjala znanje, razumevanje in sposobnost uporabe znanja.

Vrednotenje

Vprašanja so ovrednotena z različnim številom točk.

■ 4.2.3 Merila vrednotenja izpita in posameznih izpitnih delov

Merila za ocenjevanje

Izjemno pomembno je, da se ocenjevalec osredotoči na objektivne lastnosti kandidatove izvedbe izpitnega nastopa ali recitala. Ne zadostuje, da se odloči za oceno preprosto zato, ker mu je bila bolj ali manj všeč neka skladba iz programa ali njena izvedba. Prav tako je pomembno imeti v mislih, da je na skladbo mogoče gledati iz različnih zornih kotov – posebno če se kandidat in ocenjevalec razlikujeta v pogledih, vrednotah in nazorih. Kljub temu pa je bistveni del ocenjevanja ovrednotenje muzikalnosti, ki se izraža v kandidatovi izvedbi programa, in tu se je skorajda nemogoče izogniti nekaj subjektivnosti: to je po tradiciji težka naloga. Pomembno je torej, da se vsi ocenjevalci zavedajo problemov, s katerimi se bodo srečevali, in se hkrati znajo izogniti pastem, v katere bi lahko zašli. Nujno potrebno je, da si vsi ocenjevalci pribeležijo kratke, vendar jasne opombe k izvedbi, saj so v nekaterih primerih lahko dokazilo in podpora njihovi odločitvi za končno oceno.

A) Tehnično obvladovanje inštrumenta ali glasu

Usklajenost (na primer leva roka – desna roka, lok – prsti, jezik – prsti), artikulacija, izenačenost tonskih registrov, kakovost tona, izenačenost, niansiranje, dinamika, intonacija ... – kot je primerno za vsak inštrument; manjše število napak je mogoče zanemariti, če ne kvarijo splošnega vtisa sicer dobre izvedbe – nemogoče pa je pripisati visoko ali najvišjo oceno izvedbi, z več napakami ali če se ista napaka vedno ponovi na istem mestu.

26 %–29 %	kandidat prikaže zelo dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu v vseh pogledih, kakovost zvoka, intonacija in izenačenost registrov so izvrstne
23 %–24 %	kandidat prikaže večinoma dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu v skoraj vseh pogledih, kakovost zvoka, intonacija in izenačenost registrov je dobra
20 %–21 %	kandidat prikaže zvečine dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu in ima v večjem delu programa zadovoljivo kakovost zvoka, intonacije in registrov

16 %–18 %	kandidat ima nekaj slabosti v obvladovanju inštrumenta ali glasu; kakovost zvoka, intonacije in izenačenost registrov so večkrat slabe
0 %–14 %	kandidat v mnogih pogledih ne obvlada dobro svojega inštrumenta ali glasu, kakovost tona, intonacija in izenačenost registrov so v splošnem slabe

B) Natančnost in zanesljivost izvedbe

Glasbeni tekst, slog, struktura, oblika, hitrost, fraziranje, tempo, ornamentacija in druge podrobnosti izvajalske prakse – kot je primerno za posamezno glasbeno delo.

26 %–29 %	v bistvu popolnoma natančna izvedba z upoštevanjem vseh prvin glasbenega teksta in sloga; kandidat prikaže odlično duševno in telesno vzdržljivost ter izvede cel program z veliko zbranostjo
23 %–24 %	izvedba prvin glasbenega teksta in sloga je zvečine natančna in večina glasbenih oznak je pravilno upoštevana; kandidat prikaže zelo dobro duševno in telesno vzdržljivost, ki mu omogoča, da izvede program samo z manjšimi spodrsjlaji v zbranosti
20 %–21 %	izvedba je natančna, toda z nekaj napakami v notah, ritmu ali slogu: nekaj glasbenih oznak je spregledanih ali nepravilno upoštevanih; kandidat prikaže dobro duševno in telesno vzdržljivost za izvedbo programa, vendar z nekaj spodrsjlaji v zbranosti
16 %–18 %	izvedba je manj natančna z več napakami v notah in ritmu ali slogu in precej glasbenih oznak je spregledanih ali nepravilno izvedenih; kandidatova duševna in telesna vzdržljivost še zadostuje za izvedbo programa, vendar se pogosto pojavi pomanjkanje zbranosti
0 %–14 %	izvedba je zelo nenatančna, netočnosti so v notah in ritmu ali slogu, mnogo glasbenih oznak je prezrtih; kandidat ne premore zadovoljive duševne in telesne vzdržljivosti, potrebne za izvedbo programa, zbranost je nezadostna

C) Prikaz muzikalnosti in improvizacija

39 %–42 %	kandidat izvede program muzikalno smiselno, z razumevanjem glasbene celote in zelo dobro obvlada improvizacijske tehnike (kombiniranje, preoblikovanje in povezovanje); skladba in aranžma sta izvedena slogovno ustrezno
33 %–36 %	kandidat izvede program muzikalno smiselno, vendar z nihanjem v posameznih skladbah; dobro obvlada improvizacijske tehnike, vendar različno uspešno v posameznih karakterjih in slogih skladb
27 %–30 %	kandidat muzikalno površno izvede program, kaže na seznanjenost s splošnimi improvizacijskimi tehnikami, vendar je uporaba le-teh nekonsistentna; izvedba je slogovno površna
22 %–24 %	muzikalno je izvedba komajda smiselna, kaže na majhen obseg poznavanja improvizacijskih tehnik in je izvedena slogovno nedosledno
0 %–19 %	kandidat ne prikaže programa muzikalno smiselno, pri improvizaciji ne pokaže poznavanja improvizacijskih tehnik, slogovno je izvedba (aranžmaja in improvizacije) neustrezna

Skupno število točk

88 %–100 %	ustreza oceni odlično (5) najboljši nastopi: izvedba je muzikalna in prepričljiva, tehnika je zanesljiva v vseh glasbenih slogih, predstavljenih v zahtevnem sporedu nastopa
76 %–87 %	ustreza oceni prav dobro (4)
64 %–75 %	ustreza oceni dobro (3) vmesni kategoriji, ki predstavljata ustrezno nižje ravni dosežkov
51 %–63 %	ustreza oceni zadostno (2) mejna kategorija: izvedba, ki je omejena v glasbeni tehniki in izraznosti, vendar je še ravno zadosti dobra, da doseže minimalni standard za uspešno opravljen izpit
0 %–50 %	ustreza oceni nezadostno (1) izvedbe, ki vsebujejo velike pomanjkljivosti v glasbeni tehniki in izraznosti ter ne dosežejo minimalnega standarda za uspešno opravljen izpit

4.3 IZPITNE VSEBINE

Vprašanja v drugem delu izpita se bodo navezovala na izbor iz navedenih glasbenih del. V ožji izbor lahko DPK SM za glasbo predlaga tudi skladatelja, ki v tekočem letu praznuje pomembno obletnico. Konkretni izbor glasbenih del se za zaključni letnik objavi pred začetkom šolskega leta, in sicer v skladu z veljavnim Maturitetnim izpitnim katalogom za splošno maturo, na spletni strani Državnega izpitnega centra (www.ric.si).

1. Bessie Smith (Louis Armstrong)	Reckless Blues 1926
2. Mahalia Jackson	In the Upper Room
3. Scott Joplin	Maple Leaf Rag 1899
4. Bunk Johnson	Street 'n' Marchin' Band 1945
5. Joe King Oliver	Dippermouth Blues 1923
6. Louis Armstrong Hot Five	Muskat Rumble 1927
7. Jelly Roll Morton	The Chant 1926
8. Original Dixieland Jazz Band	Livery Stable Blues 1927
9. Bix Beiderbecke	Singin' the Blues 1927
10. Fletcher Henderson	Wrappin' It Up 1931
11. Duke Ellington	Mood Indigo
12. Duke Ellington	Cottontail 1940
13. Count Basie	Duet 1957
14. Benny Goodman	Life Goes to a Party
15. Billie Holiday	Ol' Devil Called Love
16. Coleman Hawkins	Body and Soul 1939
17. Lester Young	D. B. Blues 1951

18. Dizzy Gillespie	A Night in Tunisia
19. Charlie Parker	Yardbird Suite 1947
20. Bud Powell	Dance of the Infields
21. Thelonius Monk	'Round Midnight
22. Lennie Tristano	Sax of a Kind 1949
23. Miles Davis	Move 1948
24. Gerry Mulligan	Bernie's Tune 1954
25. Kai Winding & J. J. Johnson	Alone Together 1960
26. Chet Baker	Love Letters 1953
27. Dave Brubeck	Take Five
28. Gerry Mulligan	Five Brothers 1954
29. Bill Holman	Evil Eyes 1957
30. Oscar Peterson Trio	Let's Fall in Love 1964
31. Ahmad Jamal	But Not for Me 1958
32. Ella Fitzgerald	How High the Moon 1960
33. Stan Getz	Corcovado 1964
34. Stan Getz	Morning Star 1978
35. Horace Silver	Nica's Dream 1960
36. Horace Silver	Doodlin' 1955
37. Clifford Brown	Stardust 1955
38. Sonny Rollins	Grand Street 1957
39. Miles Davis	Hot Peanuts 1956
40. Miles Davis	Bye Bye Blackbird 1961
41. Miles Davis	All of You 1956
42. John Coltrane	Nancy 1962
43. John Coltrane	My Favourite Things 1960
44. Nancy Wilson & Cannonball Adderley Quintet	Old Country 1961
45. Bill Evans	My Man's Gone Now 1961
46. Bill Evans	Very Early 1970
47. Dexter Gordon	Body and Soul 1986
48. Herbie Hancock	Watermelon Man 1962
49. Ornette Coleman	Ramblin' 1961
50. Art Ensemble of Chicago	JA 1979
51. Weather Report	Unknown Soldier 1971

52. Weather Report	Birdland 1977
53. Chic Corea	Samba Song 1978
54. Wayne Shorter	House of Jade
55. Wayne Shorter	Cathay 1988
56. Steps Ahead	Pools 1983
57. Sphere	Bittersweet 1987
58. Dave Liebman	Elm 1981
59. Charlie Haden	Sunday at the Hillcrest 1988
60. Kenny Wheeler	Foxy Trot
61. Woody Shaw	Katrina Ballerina 1981
62. John Zorn	Spillane 1987
63. Thad Jones	It Only Happens Every Time
64. Bob Mintzer	Incredible Journey 1985
65. John Abercrombie	In Your Own Sweet Way 1979
66. Keith Jarrett	Falling in Love with Love 1985

4.4 PRIMERI IZPITNIH VPRAŠANJ

Primeri izpitne pole C za drugi del maturitetnega izpita (posebni glasbeni test – 30 % skupne ocene)

A – GLASBENI PRIMER 1

Preberite vprašanja od 1 do 4, nato poslušajte glasbeni primer 1 in zapišite odgovore.

1. Skladba, ki ste jo ravnokar slišali, je posebnega tipa, ima poseben značaj (karakter). Taka skladba se v jazzu imenuje: _____

(2 točki)

2. Oblika skladbe je (označite z velikimi črkami in navedite tudi dolžine posameznih delov):

_____

(2 točki)

3. Oblika te izvedbe (tega posnetka) pa je (označite z velikimi črkami):

_____

(2 točki)

4. Napišite lead-sheet te skladbe – do vključno prvega takta v srednjem delu. V zgornji notni sistem napišite melodijo; ker jo bo treba zapisati brez variiranj, je nad notnim sistemom podan ritmični zapis melodije. Akordne simbole napišite nad melodijo, kot je običajno. Drugi notni sistem je le v pomoč: če vam bo lažje, lahko vpišete tja tone, ki jih igra kontrabas, na 1. in 3. dobo.

(40 točk)

B – GLASBENI PRIMER 2

Preberite vprašanja od 5 do 8, nato poslušajte glasbeni primer 2 in zapišite odgovore.

5. Razčlenite obliko, imenujte dele izvedbe in poleg navedite število taktov za vsak del. Navedite tudi, kaj se dogaja v vsakem delu.

INTRO: ____ 8 taktov _____

TEMA:

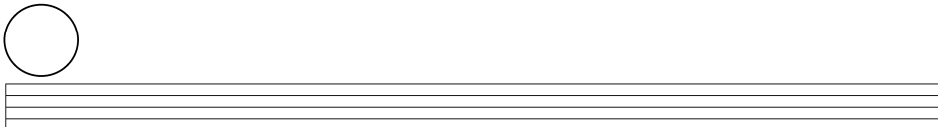
(8 točk)

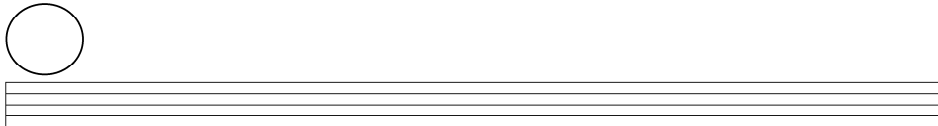
6. Naloga iz aranžiranja: V ansamblu bodo A-del teme izvajali: trobenta, alt saksofon, pozavna in tenor saksofon v ozki legi. Napišite ta del teme. Upoštevajte namige, ki so v nalogi v pomoč.

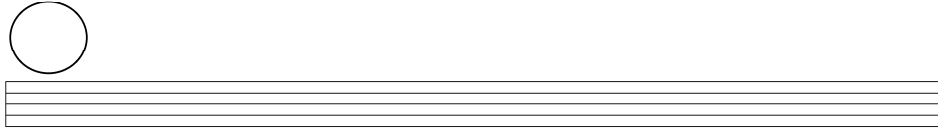
(15 točk)

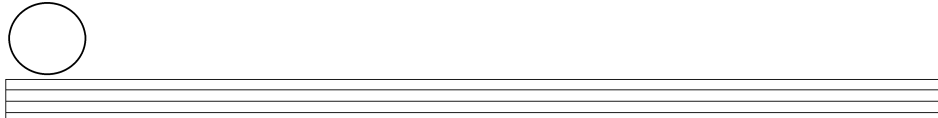
7. Iz vprašanja 6 razpišite parte – samo prve tri takte s predtaktom za instrumente, kot je navedeno.

(6 točk)

tp

as

tb

ts

8. Gotovo ste spoznali enega najlepših standardov za jazz. Njegov avtor je eden največjih jazzovskih skladateljev, ki je poleg takih, bolj razvejanih oblik zložil vrsto hoteno enostavnih skladb in tako ustvaril slog znotraj sloga, na podlagi katerega je od leta 1956 obnovil bebop. Napišite, kako se ta skladba imenuje, in tudi njenega avtorja. Opišite ta veliki slog s čim več nadržnostmi in imenujte slog, ki je gojil enostavnost, ter naštejite njegove značilnosti.

(34 točk)

Rešitve:

1. Taka skladba se v jazzu imenuje: balada.

Skupaj: 2 točki

2. Dolžine: A 8, A 8, B 8, A 8.

Ali: A, A, B, A, dolžine po 8 taktov.

Ocenjevanje: a) Pravilna oznaka forme AABA = 1 točka.

b) Pravilna oznaka dolžine je 1 točka. Če karkoli iz a ali b ni pravilno, brez ustrezne točke.

Skupaj: 2 točki

3. Oblika: A, A, B, A, B, A, Coda.

Ocenjevanje: Novi informaciji izvedbe sta: tema se ponovi od polovice naprej (B, A) in pojav Code. Temu ustrezno število točk.

Skupaj: 2 točki

4. Navodilo ocenjevalcu: Ocenjujemo melodični narek. Motiv ima 6 tonov. Ponovitev motiva kvarto višje prinese le pol toliko točk. Število informacij – tonov – ustreza 26 točkam.

Pri akordih simbolih zadostuje funkcionalna oznaka (štiriglasno). Tonika, modulacija: II-V-I, modulacija in indirect resolution, kadenca II-V na toniko, turnaround s passing-diminished. Pred B-delom, modulacija II-V-I. Torej 7 enot po dve točki.

Skupaj: 40 točk

5.

informacije

INTRO 8 taktov

TEMA

A 16 taktov latino, A 16 taktov latino

B 16 taktov swing, A 16 taktov latino

12

INTERLUDE 8 taktov

2

TENOR saksofon solo A A B A ali en chorus ali 64 taktov

2

INTERLUDE 8 taktov

2

TROBENTA solo A A B A ali en chorus ali 64 taktov

2

INTERLUDE 8 taktov

2

KLAVIR solo, dva chorusa ali 128 taktov

2

INTERLUDE II 8 taktov

2

RIFF 8 taktov, ts solo 8 taktov, RIFF 8 taktov, tp solo 8 taktov

8

TEMA: B 16 taktov, A 16 taktov

4

Coda 10 taktov

2

Skupaj: 40 informacij

Število informacij je 40, kar ustreza 8 točkam (5 info = 1 točka). Zaokrožujemo navzgor, že če ena informacij presega ustrezno število točk. Primer: napisano število informacij: 36 informacij bi ustrezalo (faktor 5 – 36:5 = 7 točk, ostane 1) 7 točkam, vendar zaradi presežka 1 točke zaokrožimo na 8.

Skupaj: 8 točk

6. Število 4wc (4-way close) voicingov je 30, ustreza 15 točkam, zaokrožite navzgor.

Skupaj: 15 točk

7. Pravilne oznake transpozicije v krogu Bb, Eb, C, Bb = 4 informacije, pravilna izbira v jazzu običajnega ključa = 4 informacije, pravilno transponiranje melodije = 4 informacije. Torej 12 informacij ustreza 6 točkam, zaokrožuj navzgor.

Skupaj: 6 točk

8. Nicàs Dream – Horace Silver slog hard-bop.

Značilnosti: močan vpliv bebopa, tako soli, kot močan osnovni ritem, ponovno negroidni elementi, formalno kompleksne skladbe, v okviru tega sloga modalni jazz in soul-jazz ali funky style, ki pod vplivom gospela vpelje enostavne oblike, 16-taktna forma.

Najvidnejši predstavnik Horace Silver, osnoval eno najvažnejših skupin Jazz Messengers, kasneje jo vodi Art Blakey.

Predstavniki: Max Roach, Thelonius Monk in nj. šola, Sonny Rollins, Cannonball Adderley, Miles Davis – eno obdobje, John Coltrane, Charles Mingus, Art Farmer – Benny Golson Jazztet, George Russell – teoretični utemeljitelj modalnega jazzja, Elvin Jones, Charles Lloyd itd. Oceniti esejsko na podlagi bistvenih podatkov.

Skupaj: 34 točk

5. BALET

5.1 IZPITNI CILJI

V prvem delu bodo kandidati dokazali:

obvladovanje baletne tehnike;
prostorsko orientacijo in motorično usklajenost;
ritmičnost;
sposobnost solističnega nastopa in/ali nastopa s soplesalci v skupini: ansambelsko delo;
muzikalnost;
umetniško vrednotenje (kritičnost) plesa;
plesni izraz, ustvarjalnost in interpretacija.

V drugem delu pa bodo kandidati dokazali:

razumevanje vpetosti plesno-glasbenih pojavov v čas in prostor;
poznavanje plesnih oblik in slogovnih značilnosti;
sposobnost analiziranja in zapisa avdio-vizualnih primerov.

5.2 ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA

■ 5.2.1 Shema izpita

Izpitni nastop	Trajanje nastopa	Delež pri oceni	Ocenjevanje
1	do 60 minut	80 %	zunanje

Izpitna pola	Čas reševanja	Delež pri oceni	Ocenjevanje	Pripomočki
D	75 minut	20 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik

■ 5.2.2 Tipi nalog in vrednotenje

Izpitni nastop

Tipi nalog

V tem delu izpita kandidat prikaže:

tehnično obvladovanje telesa in elementov plesa

natančnost in zanesljivost izvedbe

prikaz muzikalnosti

tehnično in plesno težavnost programa (seštevek predstavlja 80 % ocene celotnega izpita)

Vrednotenje

I. baletne vaje

II. klasična variacija

III. nastop iz karakternih ali sodobnih plesnih tehnik ali klasične podržke (trije enakovredni deli, ki dajo skupaj 80 % ocene)

Če izvaja kandidat GRAND PAS DE DEUX (duet, variacija in koda) sta drugi in tretji del izpita združena. Ocenjevanje: variacija posebej kot drugi del ocene, duet in koda pa kot tretji del ocene.

Izpitna pola D

Posebni baletni test

Tipi nalog

V posebnem baletnem testu bo postavljenih 12 do 15 vprašanj (glej primere izpitnih vprašanj v poglavju 5.4). Kandidat prikaže znanje iz koreografskega zapisa, analize avdio-vizualnega gradiva in zgodovine plesa. Vprašanja bodo preverjala znanje, razumevanje in sposobnost uporabe znanja.

Vrednotenje

Vprašanja so ovrednotena z različnim številom točk.

■ 5.2.3 Merila vrednotenja izpita in posameznih izpitnih delov

Merila za ocenjevanje

Izjemno pomembno je, da se ocenjevalec osredotoči na objektivne lastnosti kandidatove izvedbe izpitnega nastopa. Ne zadostuje, da se odloči za oceno preprosto zato, ker mu je bila neka izvedba bolj ali manj všeč. Prav tako je pomembno imeti v mislih, da je mogoče gledati na izvedbo iz različnih zornih kotov – posebno če kandidat in ocenjevalec nimata istih pogledov, vrednot in nazorov. Kljub temu pa je bistveni del ocenjevanja ovrednotenje muzikalnosti, ki se izraža v kandidatovi izvedbi programa, in tu se je skorajda nemogoče izogniti nekaj subjektivnosti: to je po tradiciji težka naloga. Pomembno je torej, da se vsi ocenjevalci zavedajo problemov, s katerimi se bodo srečevali, in se hkrati znajo izogniti pastem, v katere bi lahko zašli. Nujno potrebno je, da si vsi ocenjevalci pribeležijo kratke, vendar jasne opombe k izvedbi, saj so v nekaterih primerih lahko dokazilo in podpora njihovi odločitvi za končno oceno.

A) Tehnično obvladovanje telesa in elementov plesa

Tehnični elementi: balance = aplomb – stabilnost; vrtenje, allegro (skoki), adagio, prsti: nekaj napak je mogoče zanemariti, če ne kvarijo splošnega vtisa sicer dobre izvedbe – nemogoče pa je pripisati visoko ali najvišjo oceno, če izvedbo kvari več napak ali če se ista napaka vedno ponovi.

27 %–28 %	kandidat prikaže zelo dobro obvladovanje telesa in tehničnih elementov v vseh pogledih
24 %–26 %	kandidat prikaže večinoma dobro obvladovanje telesa in tehničnih elementov v skoraj vseh pogledih
20 %–22 %	kandidat prikaže v večini pogledov dobro obvladovanje telesa in tehničnih elementov
17 %–19 %	kandidat ima nekaj slabosti v obvladovanju telesa in tehničnih elementov
0 %–11 %	kandidat v mnogih pogledih ne obvlada dobro svojega telesa in tehničnih elementov

B) Natančnost in zanesljivost izvedbe

Izvedba koreografije, stil, struktura, oblika in druge podrobnosti izvajalske prakse – kot je primerno za posamezno plesno delo.

27 %–28 %	v bistvu popolnoma natančna izvedba z upoštevanjem vseh prvin klasičnega, karakternega in modernega plesa; kandidat prikaže odlično duševno in telesno vzdržljivost ter izvede cel program z veliko zbranostjo
24 %–26 %	izvedba prvin klasičnega, karakternega in modernega plesa je večinoma natančna; kandidat prikaže zelo dobro duševno in telesno vzdržljivost, ki mu omogoča, da izvede program samo z manjšimi spodrsjlaji v zbranosti
20 %–22 %	izvedba je natančna, toda z nekaj napakami oziroma spodrsjlaji; kandidat prikaže dobro duševno in telesno vzdržljivost za izvedbo programa, vendar z nekaj spodrsjlaji v zbranosti
17 %–19 %	izvedba je manj natančna z več napakami; kandidatova duševna in telesna vzdržljivost še zadostuje za izvedbo programa, vendar se pogosto pojavi pomanjkanje zbranosti
0 %–11 %	izvedba je zelo nenatančna z mnogimi netočnostmi; kandidat ne premore zadovoljive duševne in telesne vzdržljivosti, potrebne za izvedbo programa, zbranost je nezadostna

C) Prikaz interpretacije in muzikalnosti

27 %–28 %	kandidat odlično interpretativno in muzikalno izvede cel program
24 %–26 %	kandidat zelo dobro interpretativno in muzikalno izvede večino programa
20 %–22 %	kandidat dobro interpretativno in muzikalno izvede program
17 %–19 %	kandidatova interpretacija in muzikalna izvedba programa je omejena
0 %–11 %	kandidat premalo interpretativno in muzikalno izvede program

D) Tehnična in plesna težavnost programa

(težavnost programa, ki je ovrednotena z 10 %, ustreza običajnim zahtevam izpitnega kataloga, 13 % in 16 % je mogoče pripisati plesnim programom, ki te zahteve presegajo)

16 %	izjemno težak plesni program, ki zahteva za uspešno izvedbo zelo veliko tehničnega znanja ter visoko razvito in celovito razumevanje plesa
13 %	zelo težak plesni program, ki zahteva za uspešno izvedbo veliko tehničnega znanja ter razvito in celovito razumevanje plesa

10 %	težak plesni program, ki zahteva za uspešno izvedbo dobro razvito tehniko in dobro razumevanje plesa
8 %	manj težak plesni program, ki zahteva za uspešno izvedbo ustrezno razvito tehniko in primerno razumevanje plesa
0 %–6 %	plesni program nižje težavnosti, ki zahteva dobro osnovno tehniko in osnovno razumevanje plesa

Skupno število točk

88 %–100 %	ustreza oceni odlično (5) najboljši nastopi; izvedba je muzikalna in prepričljiva, tehnika je zanesljiva v vseh plesnih slogih, predstavljenih v zahtevnem plesnem sporedu
76 %–87 %	ustreza oceni prav dobro (4)
64 %–75 %	ustreza oceni dobro (3) vmesni kategoriji, ki predstavljata ustrezno nižje ravni dosežkov
51 %–63 %	ustreza oceni zadostno (2) mejna kategorija: izvedba, ki je omejena v plesni tehniki in izraznosti, vendar je še ravno zadosti dobra, da doseže minimalni standard za uspešno opravljen izpit
0 %–50 %	ustreza oceni nezadostno (1) izvedbe, ki vsebujejo velike pomanjkljivosti v plesni tehniki in izraznosti ter ne dosežejo minimalnega standarda za uspešno opravljen izpit

5.3 IZPITNE VSEBINE

Vprašanja v drugem delu izpita se bodo navezovala na izbor iz navedenih glasbenih del. V ožji izbor lahko DPK SM za glasbo predlaga tudi skladatelja, ki v tekočem letu praznuje pomembno obletnico. Konkretni izbor glasbenih del se za zaključni letnik objavi pred začetkom šolskega leta, in sicer v skladu z veljavnim Maturitetnim izpitnim katalogom za splošno maturo, na spletni strani Državnega izpitnega centra (www.ric.si).

Seznam del na videu

- A. Adam: Giselle (cel balet)
- P. I. Čajkovski: Labodje jezero (II. in III. dejanje)
- P. I. Čajkovski: Trnuljčica (prolog in III. dejanje)
- L. Minkus: Don Kihot (III. dejanje)
- C. Debussy: Favnovo popoldne
- C. M. Weber: Spectre de la rose
- F. Lhotka: Vrag na vasi

5.4 PRIMERI IZPITNIH VPRAŠANJ

Primeri izpitne pole D za drugi del maturitetnega izpita (posebni baletni test – 20 % skupne ocene)

V nalogah 1 do 5 z videoposnetkov prepoznajte korake in označite pravilne odgovore.

1. ___ royal
___ entrechat-quatre (1 točka)

2. ___ pas de bourrée dessus-dessous
___ pas de bourrée ballottée (1 točka)

3. ___ pirouette en dedans
___ pirouette en dehors (1 točka)

4. ___ jeté
___ emboîté (1 točka)

5. ___ battement battu
___ petit battement (1 točka)

6. Zapišite na videu posneto etudo.

(2 točki)

7. Zapis etude ni v skladu z videoposnetkom. Prečrtajte napačni korak in na črto napišite pravega.

balancé, balancé, soutenu en tournant en dedans,
failli, grand assemblé battu, sissonne ouverte, pas de bourrée,
piqué I. arabesque, chassé, grand jeté éntrelacé,
coupé, tombé, coupé, assemblé, sissonne fermée, relevé. _____

(2 točki)

8. Oglejte si videoposnetek.

a) Določite, kateremu narodu ples pripada.

(2 točki)

b) Naštejte štiri značilnosti ali korake, po katerih ste ples prepoznali.

_____

_____

(2 točki)
(Skupaj 4 točke.)

9. Oglejte si videoposnetek in napišite:

a) naslov baleta: _____

b) skladatelja: _____

c) dobo nastanka in slog: _____

d) koreografa prve postavitve: _____

e) tri solistične vloge v baletu: _____

_____

(10 točk)

10. Posneti so **trije** glasbeni odlomki. S številko označite vrstni red predvajanih plesov.

_____ valček

_____ mazurka

_____ polka

_____ čardaš

_____ poloneza

_____ tarantela

(3 točke)

11. Razčlenite naslednje korake.

a) III. arabesque:

_____

_____

_____

_____

b) sissonne fermée:

_____

_____

_____

_____

c) rond de jambe en l'air (en dehors ali en dedans):

---

d) assemblé battu:

(4 točke)

12. Opišite razvoj sodobnega plesa v Evropi v prvi polovici 20. stoletja.

(10 točk)

(Skupaj 40 točk.)

Rešitve

V nalogah 1 do 5 z videoposnetkov prepoznajte korake in označite pravilne odgovore.

1. ROYAL
 entrechat-quatre (1 točka)
2. PAS DE BOURRÉE DESSUS-DESSOUS
 pas de bourrée ballottée (1 točka)
3. pirouette en dedans
 PIROUETTE EN DEHORS (1 točka)
4. jeté en tournant
 EMBOÎTÉ (1 točka)
5. battement battu
 PETTIT BATTEMENT (1 točka)

V nalogah 1 do 5 za vsak pravilen odgovor kandidat dobi 1 točko.

6. Zapišite na videu posneto etudo.

sissonne simple, assemblé, sissonne fermée, changement de pieds, glissade, assemblé, glissade, assemblé, échappé sur un pied (na eno nogo), pas de bourrée en tournant, brisé, brisé, entrechat-quatre, entrechat-quatre.

(2 točki)

Za zapis brez napake ali z eno napako dobi kandidat 2 točki, če sta zapisani dve napaki, dobi 1 točko, za tri ali več napak pa 0 točk.

7. Zapis etude ni v skladu z videoposnetkom. Prečrtajte napačni korak in na črto napišite pravega.

balancé, balancé, soutenu en tournant en dedans,
failli, grand assemblé battu, sissonne ouverte, pas de bourrée,
piqué I. arabesque, chassé, ~~grand jeté entrelacé~~,
coupé, tombé, coupé, assemblé, sissonne fermée, relevé. Fouetté-sauté

(2 točki)

Če kandidat prečrta grand jeté entrelacé, dobi 1 točko, če vpiše fouetté (sauté), dobi 1 točko.
Če sta oba odgovora pravilna, dobi 2 točki.

8. Oglejte si videoposnetek.

a) Določite, kateremu narodu ples pripada.
španskemu

(2 točki)

Za pravilen odgovor dobi kandidat 2 točki.

b) Naštete štiri značilnosti ali korake, po katerih ste ples prepoznali.

Navedba značilnih korakov, kostimov, rekvizitov, glasbenih značilnosti ipd.

(2 točki)

Za štiri pravilne odgovore dobi kandidat 2 točki, za tri 1 točko, za dva ali manj pravilnih odgovorov pa 0 točk.

(Skupaj 4 točke.)

9. Oglejte si videoposnetek in napišite:

- naslov baleta: GISELLE, prinese 2 točki;
- skladatelja: ADOLPHE ADAM, ime in priimek ali samo priimek, prinese 2 točki;
- doba nastanka in slog: LETO 1841 ali SREDINA 19. ST.; ROMANTIČNI BALET, vsak podatek prinese 1 točko, skupaj največ 2 točki;
- koreografa prve postavitve: JULES PEROT, JEAN CORALLI; navedba imena in priimka ali samo priimka prvega ali drugega ali obeh koreografov prinese 2 točki; če je odgovor MARIUS PETIPA – ime in priimek ali samo priimek, pa dobi kandidat 1 točko;
- tri solistične vloge v baletu: GISELLE, ALBRECHT, MIRTA oziroma KRALJICA VIL, HILARION, BATHILDA, KMEČKI PAR ...: tri naštete vloge prinesejo 2 točki, dve vlogi prineseta 1 točko, ena ali nobena našteta vloga pa 0 točk.

(10 točk)

10. Posneti so trije glasbeni odlomki. S številko označite vrstni red predvajanih plesov.

- ___ valček
1 mazurka
3 polka
2 čardaš
___ poloneza
___ tarantela

(3 točke)

Za vsak pravilen odgovor dobi kandidat po 1 točko.

11. Razčlenite naslednje korake.

- III. arabesque:
croisé, roka nasprotna stojni nogi naprej, druga v stran, obe dlani sta obrnjeni navzdol, pogled je vzporeden z roko ...
- sissonne fermée:
skok z dveh nog, skok s premikom v prostoru, spodnjo nogo vržeš v smeri skoka, druga noga se odpre, doskok v peto pozicijo, s tem, da se noga zapre zakasnelo ...
- rond de jambe en l'air (en dehors ali en dedans):
en dehors: ena noga dvignjena v stran na 45°, nogo skrčimo in stopalo pripeljemo do stojne noge po ravni črti (možnost: tudi z lokom), nato nogo spet stegnemo, tokrat stopalo nariše majhen lok naprej (stopalo navidezno nariše ležečo črko D), korak začnemo na predtakt in končamo na prvo dobo ...
- assemblé battu:
skok iz pete pozicije, plié, ena noga podrsa po tleh, v zraku se obe stegneta, v zraku zapremo peto pozicijo in nato zamenjamo nogi, doskok v peto pozicijo, plié, skok na mestu ...

(4 točke)

Kandidatovi odgovori naj zajamejo bistvo posameznih korakov. Za vsak korak lahko dobi po 1 točko.

12. Opišite razvoj sodobnega plesa v Evropi v prvi polovici 20. stoletja.

V začetku 20. stoletja velike spremembe je na vseh področjih (družbenem in socialnem, v etiki in estetiki) zaznati. Umetniki nočejo biti samo opazovalci, ampak hočejo sodelovati v teh spremembah. V umetnosti se rodi ekspresionizem in kubizem. Podobno je na plesnem področju. Klasični balet ne daje dovolj svobode koreografom. Predhodnika stremenj po spremembah sta že DELSARTE in DALCROZE, vendar njuna sistema ne omogočata umetniškega sporočila (*opis razmer na umetniškem področju prinese 1 točko, omemba DELSARTA in (ali) DALCROZA pa še 1 točko*).

ISADORA DUNCAN: Američanka, ki je zagovarjala svobodo gibanja. Opirala se je na starogrško kiparstvo in slikarstvo, vendar ni plesala tako kakor stari Grki. V bistvu je bil njen ples improvizacija. Plesala je po Evropi in Rusiji. V Rusiji ni imela večjega uspeha, je pa močno vplivala na razvoj plesa, predvsem v Nemčiji. Njeni poskusi, da bi ustanovila šolo, niso bili uspešni, saj njen ples ni imel teoretične podlage (*omemba imena prinese 1 točko, opis njenega delovanja pa še 1 točko*).

RUDOLF von LABAN: prvi, ki je teoretično utemeljil takratno plesno iskanje; imenujemo ga tudi "oče sodobnega plesa". Rodil se je v Bratislavi 1879. Na gimnaziji v Budimpešti je vodil skupino plesalcev in študiral osnove baleta. Posvetil se je študiju in preučevanju plesa, slikarstva in scenografije. Prepričan je bil, da je ples lahko samostojna umetnost – tudi brez glasbe!

Ustanovil je "Šolo za moderni umetniški ples" v Münchnu, na začetku prve svetovne vojne se je preselil v Švico. Po vojni je deloval največ v Nemčiji na različnih področjih, denimo: plesna teorija, novi načini plesa, organiziral in režiral je prireditve na stadionih, koreografiral in režiral je predstave v gledališčih ... Študiral je smeri in kvaliteto gibanja, pri tem se je opiral na Delsarta in Dalcroza (*zajeto bistvo zgornjih navedb prinese 1 točko*).

Napisal je veliko knjig o plesu. Zanj je ples tridimenzionalno gibanje. Velikega pomena je socialna sestavina plesa – ni zvezd ali velikih solistov. V svojih plesnih zborih je želel naučiti plesalce, da prilagodijo svoje kretnje gibom množice. Ples je obravnaval tudi kot vzgojno sredstvo (*zajeto bistvo zgornjih navedb prinese 1 točko*).

Njegova zamisel je tudi "Tanztheater", ki ga je kasneje razvila Pina Bausch.

Njegova je še zamisel, kako bi ples zapisali. Kasneje ga je v tem prizadevanju izpopolnil njegov učenec Knust – to pisavo v Ameriki imenujejo LABANOTATION. Labanu idej ni uspelo vedno izpeljati, so pa njegovi učenci na njegovih temeljih razvili široko dejavnost – izrazni ples. V Londonu danes deluje Laban center (*zajeto bistvo zgornjih navedb prinese 1 točko*).

KURT JOSS: delal je predvsem v gledališču, prepričan, da je ples enakovreden drami in operi. Študiral je tudi klasični balet. V Essnu je vodil plesni oddelek na znani Folkwangschule. Koreografiral je veliko znanih baletov: Perzijska kraljica, Demon, Pavana, Izgubljeni sin, Petruška, Velemesto, Ples na starem Dunaju ... Najbolj znan balet pa je Zelena miza ali, kakor ga je sam imenoval, Mrtvaški ples. Za ta balet je bil nagrajen v Parizu, kar mu je omogočilo delovanje v Ameriki in Angliji, kamor se je umaknil po prihodu nacistov. V Angliji je ustanovil The Joss-Leeder School of Dance, njegova skupina pa je veliko gostovala po Južni in Severni Ameriki. Po vojni je spet prevzel vodenje Folkwangschule in ustanovil Folkwangballet. Obnovil je svoje stare balette in ustvaril nekaj novih mojstrov. Posebno mesto zavzema režija in koreografija opere – baleta Predstavitev duše in telesa. Joss je prvi koreograf, ki je združil tehniko klasičnega baleta ter izraznost in svobodo novega plesa. Na njegovi šoli so poučevali različne plesne tehnike, kar so mu nekateri očitili kot pomanjkanje stila (*zajeto bistvo zgornjih navedb prinese 2 točki*).

MARY WIGMAN: bila je Labanova učenka, delovala pa je predvsem pri komornem in solističnem plesu. Njen ples so razglašali za "temačen, demonski, macabre" (Margaret Lloyd). Sama pa je trdila, da se ples začne tam, kjer se konča gimnastika. Telo je treba pripraviti kot instrument, ples pa niso posamezni gib, temveč način, kako so gibi povezani med seboj. Svoj ples je raje kot izrazni imenovala "novi umetniški ples".

Študirala je pri Dalcrozu, nato pa prišla k Labanu in postala njegova asistentka. Njena pot je šla strmo navzgor po prvi svetovni vojni. Leta 1920 je postala voditeljica in koreografinja dresdenskega baleta. Ustanovila je svojo šolo in iz nje so prišli mnogi znani plesalci. Njena šola je postala središče sodobnega plesa. Kot koreografinja je delovala najprej v Dresdenu, nato v Berlinu. Veliko je gostovala kot plesalka in kot koreografinja. Njena pomembnejša dela so: Orfej in Evridika, Catulli Carmina, Carmina Burana, Posvečenje pomladi in mnoge druge solistične in komorne koreografije. Ukvarjala se je tudi s pisanjem, njeni pomembnejši deli sta Nemška plesna umetnost in Govorica plesa (*zajeto bistvo zgornjih navedb prinese 2 točki*).

V Evropi je delovalo še veliko Labanovih učencev, za nas pa sta najpomembnejša Pia in Pino Mlakar (*podatek prinese 1 točko*).

Vendar se kljub vsem prizadevanjem "izrazni ples" ali "nemški ekspresionizem" v Evropi ni uveljavil. Prizadevanje je zamrlo med drugo svetovno vojno, po njej pa se je Nemčija obrnila nazaj h klasičnem baletu, sodobni ples pa se je preselil v Ameriko (*podatek prinese 1 točko*).

Morebitni drugi podatki prinesejo lahko še 2 točki, vendar se pri 12. nalogi upošteva največ 10 točk.

(10 točk)

(Skupaj 40 točk.)

6. KANDIDATI S POSEBNIMI POTREBAMI

Zakon o maturi v 4. členu določa, da kandidati opravljajo maturo pod enakimi pogoji. Kandidatom s posebnimi potrebami, ki so bili usmerjeni v izobraževalne programe z odločbo o usmeritvi, v utemeljenih primerih pa tudi drugim kandidatom (poškodba, bolezen), se lahko glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje prilagodi način opravljanja mature in način ocenjevanja znanja.

Možne so naslednje prilagoditve:

1. opravljanje mature v dveh delih, v dveh zaporednih rokih;
2. podaljšanje časa opravljanja maturitetnega izpita (tudi odmorov, možno je več krajših odmorov);
3. prilagojena oblika izpitnega gradiva (npr. Braillova pisava, povečava, kjer je prevod vprašanj nemogoč, zapis izpitnega gradiva na disketi ...);
4. poseben prostor;
5. prilagojena delovna površina (dodatna osvetlitev, možnost dviga ...);
6. uporaba posebnih pripomočkov (Braillov pisalni stroj, ustrezna pisala, folije za pozitivno risanje ...);
7. izpit s pomočnikom (npr. pomočnik bralec ali pisar);
8. uporaba računalnika;
9. prirejeni ustni izpit in izpit slušnega razumevanja (oprostitev, branje z ustnic, prevajanje v znakovni jezik);
10. prilagoditev opravljanja praktičnega dela maturitetnega izpita (npr. prilagoditev opravljanja seminarske naloge, vaj);
11. prilagojen način ocenjevanja (npr. napake, ki so posledica kandidatove motnje, se ne upoštevajo, pri ocenjevanju zunanji ocenjevalci sodelujejo s strokovnjaki za komunikacijo s kandidati s posebnimi potrebami).

7. LITERATURA (ZA VSA PODROČJA)

Pri pripravi na splošno maturo kandidati uporabljajo učbenike in učna sredstva, ki jih je potrdil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje. Potrjeni učbeniki in učna sredstva so zbrani v **Katalogu učbenikov za srednjo šolo**, ki je objavljen na spletni strani Zavoda Republike Slovenije za šolstvo www.zrssi.si. Dodatno lahko uporabljajo tudi:

- D. Ewen, Enciklopedija glasbenih umetnin: I., II. knjiga, DZS, 1973
- T. Habe, Solfeggio 1, Zavod RS za šolstvo, 2000
- T. Habe, Solfeggio 2, Zavod RS za šolstvo, 2005
- T. Habe, Solfeggio 3, Zavod RS za šolstvo, 2005
- T. Habe, Solfeggio 4, Zavod RS za šolstvo, 1997
- M. Jurca, 300 ritmičnih vaj, DZS, 1974
- L. Lebič, B. Loparnik, Uvod v glasbeno umetnost, 1982
- P. Mihelčič, Teorija glasbe, 1991
- J. Osredkar, Glasbeni stavek – Harmonija I, Zavod RS za šolstvo, 2003
- J. Osredkar, Glasbeni stavek – Harmonija II, Zavod RS za šolstvo, 2004
- J. Osredkar, Glasbeni stavek – Kontrapunkt I, Zavod RS za šolstvo, 2005
- J. Primožič, J. Čerič, Zgodovina glasbe, DZS, 2004
- I. Otrin, Razvoj plesa in baleta, Debora, 1998
- I. Otrin, Baletni koraki in izrazi, Mariborska literarna družba, 2000
- A. Rijavec, Slovenska glasbena dela, DZS, 1979
- C. Sachs, Svetovna zgodovina plesa, Znanstveno in publicistično središče, 1997
- L. M. Škerjanc, Od Bacha do Šostakoviča, CZ, 1959
- I. Klemenčič, Musica noster amor, Založba Obzorja Maribor, 2000
- Ukmar, Cvetko, Hrovatin, Zgodovina glasbe
- K. Honolka, Svetovna zgodovina glasbe, MK, 1983
- L. M. Škerjanc, Oblikoslovje, DZS, 1966
- Dr. H. Neubauer, Razvoj baletne umetnosti v Sloveniji I, Forma 7, 1997
- Dr. H. Neubauer, Razvoj baletne umetnosti v Sloveniji II, Forma 7, 1999
- Dr. H. Neubauer, Gib skozi stoletja, Forma 7, 1997
- Dr. H. Neubauer, Ples skozi stoletja, Forma 7, 1998
- Dr. H. Neubauer, Klasični balet I, Forma 7, 1998
- Dr. H. Neubauer, Baletni besednjak, Forma 7, 1999
- A. Vaganova, Osnove klasičnega plesa, Debora, 1998